

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Financování středních škol a praktická aplikace na konkrétní střední škole

Secondary education funding and practical application at a specific
secondary school

Bc. Michaela Čejková

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Michaela ČEJKOVÁ**
Osobní číslo: **K12N0021P**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Financování středních škol a praktická aplikace na konkrétní střední škole**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Charakterizujte vzdělávací systém a základní aspekty financování středních škol v ČR.
2. Proveďte komparaci středoškolských systémů vzdělávání v rámci zemí OECD.
3. Analyzujte finanční hospodaření u konkrétní střední školy s ohledem na plánovanou reformu regionálního školství.
4. Analyzujte možnosti financování konkrétního investičního záměru u dané školy.
5. Na základě předchozí analýzy stanovte možná doporučení pro reformu financování středních škol.

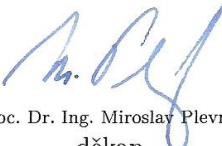
Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah pracovní zprávy: **60 - 80 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **REKTOŘÍK, Jaroslav.** *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-808-6929-293*
- *OECD (2013), Education at a Glance 2013: OECD Indicators, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2013-en>*
- *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění*

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Pavlína Hejduková, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **25. října 2013**
Termín odevzdání diplomové práce: **25. dubna 2014**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

„Financování středních škola a praktická aplikace na konkrétní střední škole“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne

.....

Podpis autora

Obsah

Úvod.....	6
1 Systém vzdělávání v České republice.....	8
1.1 Charakteristika vzdělávání	9
1.2 Postavení školství v rámci veřejného sektoru v ČR.....	10
2 Systém financování regionálního školství v ČR.....	12
2.1 Charakteristika územních samosprávných celků jako zřizovatelů škol a školských zařízení.....	12
2.1.1 Obce	13
2.1.2 Kraje.....	14
2.2 Zdroje financování škol a školských zařízení	15
2.2.1 Normativní metoda	17
2.3 Hospodaření škol a školských zařízení	18
2.3.1 Peněžní fondy	19
3 Komparace českého středoškolského systému vzdělávání v rámci zemí OECD ...	21
3.1 Podíl obyvatel s vyšším sekundárním vzděláním	21
3.2 Podíl studentů, kteří dokončí vyšší sekundární vzdělání napoprvé	23
3.3 Vliv dosaženého vzdělání na uplatnění na trhu práce	24
3.4 Výdaje na jednoho studenta	25
3.5 Podíl národního bohatství vynakládaného na vzdělání.....	27
3.6 Podíl veřejných a soukromých výdajů na vzdělávání	29
3.7 Veřejné výdaje na vzdělávání	30
4 Analýza vývoje středoškolské úrovně vzdělání v rámci ČR	32
4.1 Vývoj počtu studentů	32
4.2 Vývoj počtu absolventů.....	35

4.3	Vývoj počtu přijatých přihlášek a úspěšnost v 1. kole přijímacího řízení	36
5	Analýza finančního hospodaření SPŠE s ohledem na plánovanou reformu.....	40
5.1	Základní údaje vybraného subjektu	40
5.2	Analýza hospodaření VOŠ a SPŠE	42
5.2.1	Provozní výnosy z hlavní činnosti	43
5.2.2	Provozní náklady hlavní činnosti.....	44
5.2.3	Vývoj výsledku hospodaření	47
5.2.4	Hospodaření s fondy	48
5.3	Reforma systému financování RgŠ.....	50
5.3.1	Koncepční záměr reformy systému financování RgŠ.....	50
5.3.2	Vliv reformy systému financování RgŠ na hospodaření SPŠE	52
5.4	Možná řešení reformy systému financování RgŠ	56
6	Analýza možností financování konkrétního investičního záměru	62
6.1	Základní údaje investičního záměru.....	62
6.2	Dotace z fondů EU	62
6.2.1	Přípravná fáze	63
6.2.2	Realizační fáze.....	65
6.2.3	Provozní fáze	66
6.3	Státní dotace	66
	Závěr	68
	Seznam tabulek.....	76
	Seznam obrázků.....	77
	Seznam zkratk	78
	Seznam použité literatury	80
	Seznam příloh	83

Úvod

Podpora vzdělávání je ve většině zemí světa považována za prioritu státu. I proto je financování škol a školských zařízení velmi diskutovanou problematikou. V České republice je školství financováno zejména z veřejných rozpočtů. Vláda naší země se proto snaží najít nové možnosti financování školství, které by vedly k zastavení prohlubujícího se vládního dluhu. Důsledkem byl vznik konceptu reformy systému financování regionálního školství, který měl vstoupit v platnost od 1.1.2014. O půl roku dříve než mohl být nový systém financování spuštěn, došlo k pádu vlády a k zastavení konceptu této reformy.

Cílem práce je vytvoření přehledu možností financování regionálního školství, zhodnotit hospodaření konkrétní střední školy s ohledem na plánovanou reformu systému financování regionálního školství a navrhnout s tím související doporučení ke konceptu reformy.

Diplomová práce je zaměřena na zjištění vlivu plánované reformy na hospodaření konkrétní střední školy. Téma bylo zvoleno z důvodu aktuálnosti dané problematiky a otevřelo mi možnost navrhnout jiná řešení. Tyto možnosti by nevedly pouze ke snížení vládního dluhu, ale zejména ke kvalitnější úrovni vzdělání, protože právě vzdělání je tak důležité pro ekonomický růst dané země.

V první části se práce věnuje charakteristice vzdělávacího systému a systém financování regionálního školství. Prioritou vzdělávací soustavy je, aby mladí lidé získali nejvyšší možné vzdělání a měli tak možnost dobrého uplatnění na trhu práce. Do regionálního školství spadají všechny stupně vzdělávací soustavy kromě vysokých škol. Jejich financování je upraveno na základě dané legislativy.

Aby bylo možné zhodnotit stávající situaci vzdělávání v České republice, je v práci zpracována komparace středoškolského systému vzdělávání v rámci zemí OECD a následně je uvedena i analýza vývoje středoškolské úrovně vzdělání v České republice. Vývoj vzdělání v České republice je silně ovlivněn nepříznivým demografickým vývojem, i přesto v rámci zemí OECD dosahuje dobrého umístění.

Praktická aplikace s ohledem na zmíněnou reformu je provedena na konkrétním vzdělávacím subjektu – VOŠ a SPŠE Plzeň. Je zde provedena analýza hospodaření a uskutečněná úsporná opatření. Reforma systému financování regionálního školství znamenala pro konkrétní subjekt významnou hrozbu snížení finančních prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu. Škola proto zavedla úsporná opatření, která měla zmírnit nepříznivé finanční důsledky nové reformy systému financování.

V závěru práce jsou navržena doporučení pro reformu systému financování regionálního školství, která by mohla vést ke zvýšení úrovně vzdělání dětí a studentů navštěvujících jak základní tak střední úroveň vzdělávací soustavy. Na konci práce je vložena kapitola o možnostech financování konkrétního investičního záměru. Tato kapitola je do práce vložena na základě zájmu autorky práce blíže pochopit problematiku týkající se financování investičních projektů prostřednictvím fondů EU a ze státního rozpočtu.

Shrnutí metodiky a postupů

Předložená práce je zpracována do šesti kapitol. První dvě kapitoly, které obsahují teoretický základ práce, jsou zpracovány na základě metody rešerše z odborné literatury a zákonů. Nejčastěji používanými zákony jsou školský zákon č. 561/2004 Sb. a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. U kapitoly komparace zemí podle OECD je použit překlad z cizojazyčné studie Education at a Glance 2013, data z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a jiný cizojazyčný zdroj. Analýza vývoje středoškolské úrovně vzdělání v České republice je zpracována na základě výkonových dat o školách a školských zařízeních čerpaných z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Následující kapitola Analýza finančního hospodaření SPŠE s ohledem na plánovanou reformu je sepsána na základě interních dat získaných z VOŠ a SPŠE a z koncepčního záměru reformy systému financování regionálního školství. Závěrečná doporučení jsou zpracována na základě metody syntézy. Poslední kapitola, která se zabývá možnostmi financování konkrétního investičního záměru, je vypracovaná z interních dat VOŠ a SPŠE a z internetového zdroje Regionálního operačního programu Jihozápad.

1 Systém vzdělávání v České republice

Systém vzdělávání v České republice (ČR) je upravován na základě školského zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 561/2004 Sb.“) a zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. První povinnosti pro dítě přichází již od 3 do 6 let věku, kdy děti navštěvují mateřské školy. Jejich účast na tomto stupni není povinná, ale mateřské školy se snaží vytvořit klidné, podnětné a příjemné prostředí, ve kterém si děti najdou kamarády a budou upevňovat mezilidské vztahy. Je to první forma nenásilného vzdělávání pomocí her. Právo na předškolní vzdělání mají pouze děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Povinnost zajistit mu místo má obec, ve které má dítě trvalé bydliště. Povinná školní docházka začíná dětem od 6 let, kdy nastupují do základních škol (ZŠ). Vzdělávání na tomto stupni trvá obvykle 9 let, 10 let u speciálních ZŠ. Vzdělávání na ZŠ je rozděleno na první (1. - 5. třída) a druhý stupeň (6. - 9. třída). Žáci 5. třídy mohou přejít na víceletá gymnázia (8 let) nebo konzervatoře (8 let), na kterých dokončí povinnou školní docházku a dále mohou plynule pokračovat ve studiu do ukončení sekundární úrovně. Obdobně mohou přejít na gymnázia i žáci 7. tříd, kteří nastupují na 6 letá gymnázia. V 15 letech, kdy mají žáci ukončenou povinnou školní docházku, mohou vstoupit do sekundární úrovně vzdělávání, která má zpravidla trvání 3 - 4 let. Výjimkou jsou konzervatoře, které trvají 6 let, a 2 leté střední vzdělání. Většina žáků základních škol, ale pokračuje ve svém vzdělávání na středních školách nebo gymnáziích, kde dokončí tuto úroveň získáním maturitní zkoušky, nebo pokračuje na středních odborných učilištích, která trvají 3 roky a jsou ukončeny závěrečnou zkouškou, při které získají výuční list. Žáci s výučním listem mohou nastoupit na nástavbové studium (2 roky), které ukončí maturitní zkouškou. Studenti s maturitní zkouškou mohou vstoupit do terciární úrovně vzdělávání a to buď na vyšší odborné školy (3 roky) nebo na vysoké školy na bakalářské studijní programy (3 - 4 roky) a následně pokračovat na navazujícím studiu (1 - 3 roky). V rámci terciárního vzdělávání jsou studentům nabízeny i víceleté magisterské studijní programy (4-6 let). Nejvyšší úroveň vzdělání v ČR jsou doktorandské studijní programy na vysokých školách v délce 3-4 let. (MŠMT, 2014) Organizační schéma vzdělávací soustavy ČR je uvedeno v příloze A.

1.1 Charakteristika vzdělávání

Listina základních lidských práv a svobod upravuje ve čtvrté hlavě, článku 33 práva občanů ČR v oblasti vzdělávání následovně:

1. „Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.
2. Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.
3. Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.
4. Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.“ (Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., článek 33)

Zákon 561/2004 Sb. udává v §36, že povinná školní docházka je po dobu devíti školních let, nejvýše však do konce školního roku, ve kterém žák dosáhne sedmnáctého roku věku. Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad. Přičemž se toto vztahuje na občany ČR, na občany jiného členského státu Evropské Unie (EU), kteří na území ČR pobývají déle než 90 dnů a na cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území ČR trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů.

Vzdělávání poskytované podle zákona č. 561/2004 Sb. je veřejnou službou a §2 definuje cíle a zásady vzdělávání. Mezi hlavní cíle vzdělávání patří:

- a) rozvoj osobnosti člověka,
- b) získání všeobecného vzdělání,
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu,
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- f) poznání světových a evropských kulturních hodnot a tradic,
- g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně.

Vzdělávání je založeno na zásadách rovného přístupu všech ke vzdělání bez jakékoliv diskriminace, zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce, vzájemné úcty a respektu,

bezplatného základního a středního vzdělání ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí aj. (zákon č. 561/2004 Sb.)

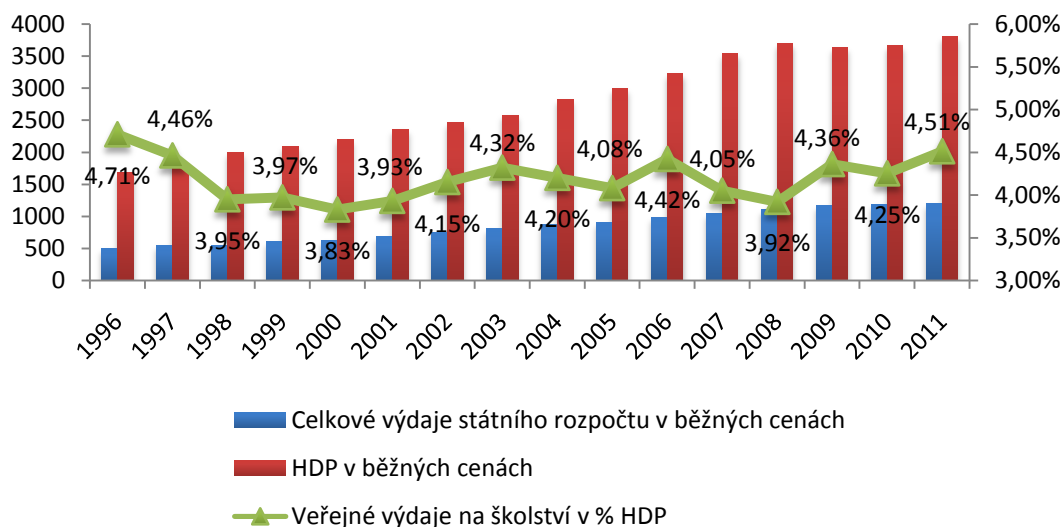
1.2 Postavení školství v rámci veřejného sektoru v ČR

Školství je ve většině zemí světa považováno za prioritu státu. Vzdělávání je zahrnuto mezi statky, které jsou poskytovány a financované státem, protože je takto umožněn přístup ke vzdělání i sociálně slabším skupinám obyvatel. Vzdělání je důležitým státním zájmem, protože růst kvalifikované pracovní síly vede k rozvoji celé ekonomiky. (Ochrana a kol., 2010)

„Celkové výdaje na vzdělávání jsou v různých zemích různé a úzce souvisí jak s dlouhodobou ekonomickou situací, tak i s určitým historickým vývojem v dané zemi.“ (Peková a kol., 2012, str. 242) Sektor školství v ČR je převážně financován z veřejného rozpočtu. Velikost celkových nákladů na školství vynakládaných v dané zemi je možné nejlépe vyjádřit jako procento z hrubého domácího produktu (HDP) dané země. (Peková a kol., 2012) Porovnání tohoto ukazatele v rámci zemí OECD bude rozpracováno dále v práci v kapitole 3.5 Podíl národního bohatství vynakládaného na vzdělání.

Na následujícím grafu je znázorněn vývoj veřejných výdajů na vzdělávání jako % HDP, pro porovnání jsou do grafu zaneseny celkové výdaje státního rozpočtu (SR) a vývoj HDP v jednotlivých letech.

Obrázek 1: Vývoj veřejných výdajů na vzdělání v ČR jako % HDP (v mld. Kč)

Zdroj: Data z Českého statistického úřadu (ČSÚ), vlastní zpracování, 2014

Veřejné výdaje na školství vykazují v průběhu celého sledovaného období kolísavý charakter. Jak HDP, tak i celkové výdaje SR v průběhu celého období postupně rostou. Od roku 1997 - 2000 docházelo k postupnému snižování veřejných výdajů na vzdělávání v důsledku restriktivních opatření tehdejší vlády, která zavedla tzv. úsporné balíčky na základě usnesení vlády ČR ze dne 18. června 1997 č. 356. (Vláda ČR, 1997) Výsledkem bylo snížení celkového objemu finančních prostředků na sektor školství. V roce 1997 došlo díky úsporným opatřením i ke snížení celkových výdajů ze SR, v jiném roce ke snížení již nedošlo. Od roku 2000 je zaznamenán postupný nárůst veřejných výdajů.

V roce 2001 byla provedena reforma veřejné správy, která vedla ke změnám v postupu financování škol. K dalšímu snížení veřejných výdajů na vzdělávání došlo v roce 2005, příčinou bylo přijetí nového školského zákona č. 561/2004 Sb., který zrušil všechny předchozí předpisy upravující státní správu a samosprávu v regionálním školství a stanovil nové možnosti financování škol. (Rektořík, 2007)

K nejvýraznějšímu poklesu došlo v roce 2008 v důsledku aplikace zákona č. 26/2008 Sb., který změnil zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech. (Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, 2011) Od roku 2008 dochází k postupnému nárůstu vynakládaných veřejných výdajů na vzdělávání.

2 Systém financování regionálního školství v ČR

Do RgŠ spadají všechny školy kromě vysokých škol, patří tam tedy mateřské školy, ZŠ, speciální ZŠ, střední odborné školy, gymnázia, střední odborná učiliště, integrované střední školy a vyšší odborné školy. V regionu rozhodují o hospodaření s finančními prostředky takové instituce, které vykonávají státní správu v příslušném školství. Mohou to být obce, odbory školství krajských úřadů (OŠ KÚ), MŠMT, Česká školní inspekce, Školské rady, ředitelé škol a ředitelé předškolních zařízení. (Peková a kol., 2012)

Zásadní změnou ve fungování veřejné správy byla její reforma v roce 2001, kdy nejvýznamnější změnou bylo přejmenování krajů. Tato reforma znamenala i institucionální reformu školského systému. Nejvýznamnější změny nastaly v letech 2001 – 2003, kdy k 31. 12. 2000 byly zrušeny školské úřady a jejich činnost přebraly okresní úřady, které ukončily svou činnost k 31. 12. 2002. Od 1. 1. 2003 vykonávaly státní správu obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské úřady. 1. 1. 2005 vstoupil v platnost nový školský zákon č. 561/2004 Sb., který zrušil všechny předchozí předpisy upravující státní správu a samosprávu v regionálním školství. Samosprávu v regionálním školství převzaly a vykonávají obce, kraje a na úrovni školy to je školská rada. (Rektořík, 2007)

2.1 Charakteristika územních samosprávných celků jako zřizovatelů škol a školských zařízení

Mezi územní samosprávné celky v ČR patří obce a vyšší územní samosprávné celky, tj. kraje. Se vznikem krajů došlo ke změně postavení hlavního města Prahy, která se stala vyšším územním samosprávným celkem. (Pavlásek, 2011)

Mezi možné zřizovatele škol a školských zařízení na úrovni regionálního školství patří obce, které zakládají mateřské školy, základní školy a školská zařízení, a kraje, které mohou zřizovat střední školy, vyšší odborné školy a školská zařízení přesahující působnost obce. Ve výjimečných případech může být zřizovatelem i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) případně jiný ústřední orgán státní správy. (Rektořík, 2007)

Všechny školy a jiná školská zařízení jsou samostatnými právními subjekty a hospodaří převážně jako příspěvkové organizace, či jako školská právnická osoba. Musí se proto řídit zákony a vyhláškami o hospodaření s rozpočtovými prostředky SR ČR. (zákon č. 250/2000 Sb.)

„Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí. Dále hospodaří s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů a s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou ČR svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.“ (zákon č. 250/2000 Sb., §28)

V případě, že se poskytnuté dotace nespoteřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech, mohou být ale použity pouze na stanovený účel. Nevyužité prostředky podléhají finančnímu vypořádání se SR za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta. (zákon č. 250/2000 Sb.)

2.1.1 Obce

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, která tvoří územní celek vymezený hranicí území obce. Samospráva obce spočívá v samostatnosti při správě svého majetku a je veřejnoprávní korporací. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost, která vyplývá z těchto vztahů. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. (zákon č. 128/2000 Sb.)

Obce nebo svazek obcí mají pravomoc zřizovat a rušit školy a školská zařízení. Při zřizování školské právnické osoby jedním zřizovatelem je sepsána Zřizovací listina, pokud je zřizovatelů 2 a více sestavuje se zřizovatelská smlouva. (zákon č. 561/2004 Sb.)

Obec je povinna zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky u dětí, které mají místo trvalého pobytu na území obce, a děti umístěných ve školských zařízeních

pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy. Pro zajištění této povinnosti zřizují obce základní školy nebo zajistí plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Obec je dále povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území a pro děti umístěné v dětském domově se sídlem na jejím území. Za tímto účelem zřizují obce mateřskou školu nebo zajišťují předškolní vzdělávání v mateřské škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. (zákon č. 561/2004 Sb.)

„Obce nebo svazek obcí zřizují a ruší:

- základní školy,
- mateřské školy,
- zařízení školního stravování.

Dále mohou obce nebo svazek obcí zřizovat a rušit:

- základní umělecké školy,
- školská zařízení pro zájmové vzdělávání,
- školská účelová zařízení,
- školy nebo školská zařízení, které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo, pokud prokáže potřebné finanční, materiální a personální zabezpečení jejich činnosti.“
(zákon č. 561/2004 Sb., §179)

2.1.2 Kraje

Kraj je územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a vlastní příjmy, které jsou vymezené zákonem a hospodaří podle vlastního rozpočtu za podmínek stanovených zákonem. Kraj vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů plynoucích. (zákon č. 129/2000 Sb.)

Kraj má pravomoc zřizovat a rušit školy a školská zařízení. Při zřizování školské právnické osoby jedním zřizovatelem je sepsána Zřizovací listina, pokud je zřizovatelů 2 a více sestavuje se zřizovatelská smlouva. (zákon č. 561/2004 Sb.)

Kraj je povinen zajistit podmínky pro zajištění středního a vyššího odborného vzdělávání dětí, žáků a studentů se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním. Dále zabezpečuje jazykové, základní umělecké a zájmové vzdělávání a zabezpečuje výkon ústavní výchovy. (zákon č. 561/2004 Sb.)

„Za tímto účelem kraj zřizuje a ruší:

- a) střední školy,
- b) vyšší odborné školy,
- c) mateřské, základní, střední školy a školská zařízení pro děti se zdravotním postižením,
- d) základní školy speciální,
- e) školy při zdravotních zařízeních
- f) školská výchovná a ubytovací zařízení a zařízení školního stravování pro děti, žáky a studenty škol, které zřizuje,
- g) střední školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v §14,
- h) jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky,
- i) základní umělecké školy,
- j) školská zařízení pro zájmové vzdělávání a
- k) dětské domy.

Kraje mohou dále zřizovat a rušit:

- a) mateřské a základní školy s vyučovacím jazykem národnostní menšiny za podmínek stanovených v §14,
- b) školská zařízení podle §115 až 120,
- c) školy a školská zařízení, které jinak zřizuje obec nebo ministerstvo, pokud kraj prokáže potřebné finanční, materiálové a personální zabezpečení této školy nebo školského zařízení.“ (zákon č. 561/2004 Sb., §181)

2.2 Zdroje financování škol a školských zařízení

Zpravidla každý stát garantuje bezplatné základní vzdělání, v ČR je tak podporováno základní a středoškolské vzdělání. Finanční prostředky přidělované na financování školství představují ty prostředky ze státního rozpočtu, které jsou přiděleny kapitole 333 MŠMT. Druhým základním zdrojem finančních prostředků jsou příspěvky obcí a měst

na hospodářský provoz škol a školských zařízení. Obce získávají finanční prostředky jako účelovou neinvestiční dotaci ze státního rozpočtu, kterou doplňují ze svých zdrojů. (zákon č. 561/2004 Sb.)

Státní rozpočet počítal pro rezort MŠMT pro rok 2013 s výdaji celkem 140,41 mld. Kč, celkové výdaje státního rozpočtu ČR činily 1.176,37 mld. Kč, na školství tak připadalo 11,94% z celkových výdajů. (zákon č. 504/2012 Sb.) Struktura rozpočtu MŠMT na rok 2013 je obsažena v následující tabulce.

Tabulka 1: Struktura běžných výdajů MŠMT na rok 2013

Specifické ukazatele rozpočtu	Velikost rozpočtu v tis. Kč
Celkem výdaje MŠMT	140.411.693
Věda a vysoké školy	43.561.056
v tom: vysoké školy	21.803.802
výzkum, vývoj a inovace	21.757.254
Výdaje regionálního školství a přímo řízených organizací	85.232.526
Podpora činnosti v oblasti mládeže	206.073
Podpora činnosti v oblasti sportu	2.982.784
v tom: sportovní reprezentace	1.065.160
všeobecná sportovní činnost	1.917.624
Výdaje na programy mimo výzkum, vývoj a inovace	6.829.549
Ostatní výdaje na zabezpečení úkolů resortu	1.599.705

Zdroj: Rozpočet MŠMT na rok 2013

Podstatná část prostředků je použita na financování regionálního školství (cca 60%) a zbývající část je využita na financování vysokých škol, výzkumu, výdajů na programy spolufinancované z rozpočtu Evropské Unie, podporu činností v oblasti mládeže a sportu, administrativu a ostatní orgány. (MŠMT, 2013)

Ze státního rozpočtu se poskytují finanční prostředky na přímé výdaje, kterými jsou výdaje na platy, náhrady platů, odměny za pracovní pohotovost, odměny za práci vykonávanou na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, odstupné a ostatní náklady vyplývající z pracovně právních vztahů, na další vzdělávání pedagogických pracovníků, výdaje na učební pomůcky, výdaje na školní potřeby a učebnice, pokud jsou dle tohoto zákona poskytovány bezplatně. (zákon č. 561/2004 Sb.)

Pokud škola nespotřebuje všechny finanční prostředky poskytované ze státního rozpočtu a hospodaří s přebytkem, může si příslušnou částku ponechat do dalšího období, aniž by se o ni snížily prostředky poskytované na další rok. (zákon

č. 250/2000 Sb.) Peněžní prostředky od MŠMT na přímé výdaje jsou realizovány na základě normativní metody.

2.2.1 Normativní metoda

Finanční prostředky jsou rozepsány na základě republikových normativů a MŠMT je poskytuje formou dotace na zvláštní účet kraje. Krajský úřad tyto prostředky dále přerozdělí prostřednictvím krajských normativů, na základě kterých jsou rozděleny jednotlivým školám a školských zařízením. (Rektořík, 2007)

Ministerstvo stanovuje republikový normativ (RN) jako průměrný příspěvek státu na výši výdajů připadajících na vzdělávání a školské služby pro jedno dítě, žáka nebo studenta příslušné věkové kategorie v oblasti předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání a zveřejňuje je ve Věstníku. RN byly stanoveny jako průměrné hodnoty pro celou republiku. (zákon č. 561/2004 Sb.)

Normativy se stanovují pro přímé neinvestiční výdaje (NIV), mzdové prostředky (MP) + odvody a ostatní neinvestiční výdaje (ONIV). Součástí RN je i vyjádření limitu počtu zaměstnanců připadajících na 1 000 žáků v dané věkové kategorii. (Ochrana a kol., 2010)

Normativní metoda má 2 postupné kroky:

1. stanovení normativního počtu pedagogických a nepedagogických pracovníků a stanovení jim odpovídající výše mzdových prostředků,
2. stanovení normativního objemu ONIV. (Peková a kol., 2012)

MŠMT stanovila pro rok 2014 následující hodnoty RN. Ukazatele jsou rozděleny do jednotlivých kategorií podle věku dětí, žáků a studentů.

Tabulka 2: Výše RN na rok 2014

Věková kategorie	NIV celkem Kč/žáka	MP + odvody nepedagogů Kč/žáka	ONIV celkem Kč/žáka	Počet zaměstnanců na 1000 žáků
3 - 5 let	39.235	38.735	500	127,612
6 - 14 let	50.423	49.338	1.085	129,591
15 - 18 let	58.313	57.243	1.070	144,429
19 - 21 let	49.755	49.055	700	127,612
3 - 18 let v KZÚV	239.179	236.679	2.500	693,459

Zdroj: MŠMT – RN škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2014, KZÚV = Krajská zařízení ústavní výchovy

Např. středním školám odpovídá věková kategorie 15 – 18 let, ve které byla stanovena výše NIV v hodnotě 58.313 Kč, z toho MP a odvody 57.243 Kč a ONIV 1.070 Kč. Počet zaměstnanců na 1 000 žáků je stanoven na 144,429, který představuje 6,92 žáků na jednoho zaměstnance. (MŠMT, 2013)

Dle zákona č. 561/2004 Sb. stanoví krajský úřad krajské normativy jako výši výdajů připadajících na jednotku výkonu na kalendářní rok. Jednotkou výkonu je jedno dítě, žák, student, ubytovaný, stravovaný aj.

„Při stanovení krajských normativů vychází krajský úřad z:

- a) dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji,
- b) rámcových vzdělávacích programů nebo akreditovaných vzdělávacích programů pro vyšší odborné vzdělání,
- c) rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické nebo přímé pedagogicko-psychologické činnosti,
- d) naplněnosti tříd, studijních skupin a oddělení v jednotlivých školách a školských zařízeních.“ (zákon č. 561/2004 Sb., §161)

2.3 Hospodaření škol a školských zařízení

Hospodaření škol a školských zařízení je omezeno zejména na finanční prostředky získané prostřednictvím OŠ KÚ formou dotací od MŠMT. (zákon č. 561/2004 Sb.)

Mezi příjmy každé školy patří podle §133 zákona č. 561/2004 Sb.:

- a) finanční prostředky ze státního rozpočtu,
- b) finanční prostředky z rozpočtů územních samosprávných celků,
- c) příjmy z hlavní a doplňkové činnosti jednotlivých škol,
- d) finanční prostředky přijaté od zřizovatele,
- e) úplata za vzdělávání a školské služby,
- f) dotace na úhradu výdajů, které jsou kryty z rozpočtu EU,
- g) dotace na úhradu výdajů podle mezinárodních smluv,
- h) dary a dědictví.

Dále je v tomto paragrafu uvedeno, že pokud dojde k nevyčerpání prostředků podle písmene f) a g), převádí se tyto prostředky do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech, ale musí se využít pouze na stanovený účel.

Mezi hlavní výdajové položky patří náklady související s provozem školy, jako jsou mzdy, sociální a zdravotní pojištění, příspěvek do Fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP), energie a materiál, daně a poplatky, služby, cestovné a ostatní náklady. (zákon č. 561/2004 Sb.)

2.3.1 Peněžní fondy

Školská zařízení tvoří výsledek hospodaření sloučením výsledku hospodaření z hlavní činnosti a zisku z vedlejší činnosti po zdanění. Zlepšený výsledek hospodaření používají přednostně k úhradě případné ztráty z hlavní činnosti z minulých let a dále z něj tvoří peněžní fondy. (zákon č. 561/2004 Sb.)

Zlepšený výsledek hospodaření je vytvořen tehdy, pokud skutečné výnosy hospodaření jsou s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady. (zákon č. 250/2000 Sb.)

Podle § 29 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů tvoří příspěvkové organizace následující druhy fondů:

- a) rezervní fond,
- b) investiční fond,
- c) fond odměn
- d) FKSP.

Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku. Snížen může být o případné převody do fondu odměn. Dalším zdrojem rezervního fondu mohou být peněžní dary a převedené prostředky podle písmene e) a f) §133 zákona č. 561/2004 Sb. Prostředky rezervního fondu je možné využít k dalšímu rozvoji činnosti, k úhradě ztráty z minulých let, k úhradě případných sankcí za porušení rozpočtové kázně a k posílení investičního fondu, pokud k tomu dá souhlas zřizovatel. (zákon č. 250/2000 Sb.)

Investiční fond je vytvořen za účelem financování investičních potřeb. Jeho zdrojem jsou odpisy hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, investiční dotace z rozpočtu zřizovatele, investiční příspěvky ze státních fondů, příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a jiné zdroje dle § 31 zákona č. 250/2000 Sb. Investiční fond je využíván k financování investičních výdajů, k úhradě investičních půjček, k posílení

zdrojů určených na financování údržby a oprav majetku nebo k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uložil. (zákon č. 250/2000 Sb.)

Fond odměn je tvořen do výše 80% ze zlepšeného výsledku hospodaření, nejvýše však do výše 80% stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy. Z toho fondu je možné hradit odměny zaměstnancům nebo případné překročení prostředků na platy. (zákon č. 250/2000 Sb.)

FKSP je tvořen základním přidělem na vrub nákladů z ročního objemu nákladů na platy a náhrady platů. Je čerpán na zabezpečení kulturních, sociální a dalších potřeb zaměstnanců v pracovním poměru, žáků, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří u příspěvkové organizace pracovali a rodinným příslušníkům zaměstnanců. (zákon č. 250/2000 Sb.).

3 Komparace českého středoškolského systému vzdělávání v rámci zemí OECD

V následujících podkapitolách budou rozebrány a zhodnoceny jednotlivé ukazatele, na základě kterých je možné vyhodnotit postavení jednotlivých zemí. Komparace je zpracována na základě dokumentu Education at a Glance 2013 vydávaného Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

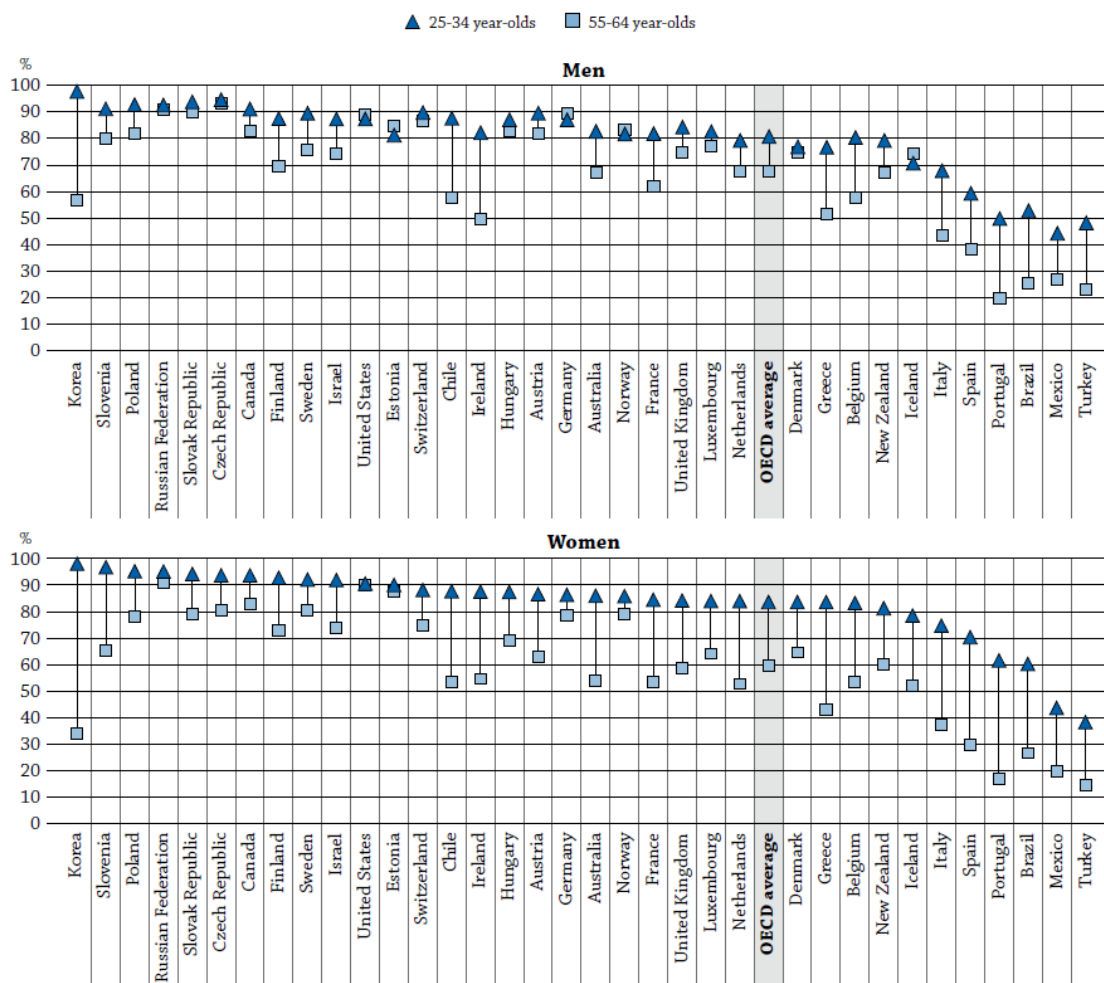
V následujícím textu jsou rozlišovány úrovně vzdělávání na:

- pre-primární vzdělávání, které je první fází výuky pro velmi malé děti ve věku min. 3 let,
- primární vzdělávání obsahuje základní vzdělání ve čtení, psaní, počítání a základních znalostech pro děti ve věku od 5 až 7 let, doba trvání je 6 let,
- nižší sekundární vzdělání, které znamená dokončení základního vzdělání, doba trvání je 3 roky, v některých zemích je tato úroveň koncem povinné školní docházky,
- vyšší sekundární vzdělání obsahuje středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou nebo výučním listem pro žáky od 15 nebo 16 let,
- postsekundární vzdělání je hranicí mezi vyšší sekundární a terciární úrovní, doba trvání je obvykle 6 měsíců až 2 roky,
- terciární vzdělání neboli vysokoškolské vzdělání. (OECD, 2013)

3.1 Podíl obyvatel s vyšším sekundárním vzděláním

Následující graf znázorňuje populaci s alespoň vyšším sekundárním vzděláním. Jedná se o osoby, které získaly střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo výučním listem. Graf znázorňuje, jak se úrovně dosaženého vzdělání liší mezi muži a ženami v jednotlivých zemích a zároveň i ve dvou generacích.

Obrázek 2: Obyvatelstvo, které dosáhlo alespoň na vyšší sekundární vzdělání (2011)

Zdroj: OECD, Education at a Glance 2013

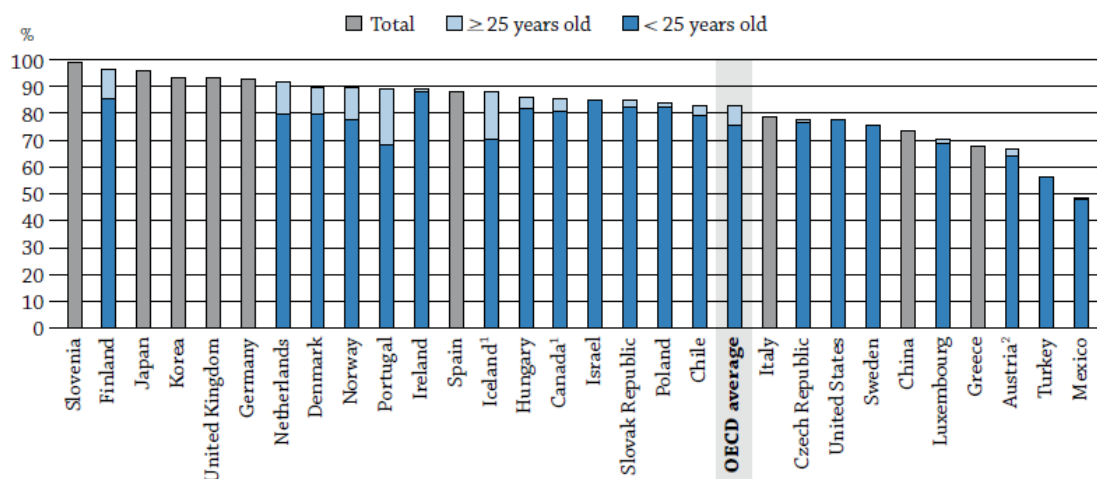
Generační rozdíly jsou zřetelné zejména u žen. V průměru je tento rozdíl ve výši 24 procentních bodů. Ženy starší generace dosahovaly vyššího sekundárního vzdělání průměrně v 60%, u mladší generace je tento průměr ve výši 84%. Vysoký rozdíl naznačuje silný růst v sekundárním vzdělání ve většině zemí OECD. Generační rozdíly v dosažených hodnotách jsou i u mužů, ale méně zřetelné. Výjimkami jsou Ruská Federace, ČR, Spojené státy americké (USA), Estonsko, Německo, Švýcarsko, Maďarsko, Německo, Norsko, Dánsko a Island, kde podíl mladých mužů s dosaženým alespoň vyšším sekundárním vzděláním je téměř roven podílu starších mužů se stejnou úrovní dosaženého vzdělání. (OECD, 2013)

V ČR dosáhlo alespoň na vyšší sekundární vzdělání 92,7% obyvatel ve věku 25 - 64 let, v porovnání s průměrem OECD 75,7% a s průměrem zemí Evropské Unie (EU), které jsou členy OECD 77,3%, má ČR nejnižší podíl obyvatel se základním vzděláním. (MŠMT, 2013)

3.2 Podíl studentů, kteří dokončí vyšší sekundární vzdělání napoprvé

Vyšší sekundární vzdělání sjednocuje základní dovednosti a znalosti žáků získaných na základě nižšího sekundárního vzdělání. Jeho cílem je připravit studenty na vstup do terciárního vzdělání nebo na trh práce. V mnoha zemích není tato úroveň povinná a trvá v rozmezí 2 - 5 let. Absolvování vyššího sekundárního vzdělání se stává ve všech zemích stále důležitější. (MŠMT, 2013)

Obrázek 3: Studenti, kteří absolvovali programy vyššího sekundárního vzdělávání poprvé (2011)

Zdroj: OECD, Education at a Glance 2013

Ve 23 zemích z 29 dosáhne poprvé na středoškolské vzdělání s maturitou nebo výučním listem alespoň 75% studentů. Ve Slovinsku, Finsku, Japonsku, Koreji, Velké Británii, Německu a Nizozemsku převyšují hodnoty hranici 90%. V průměru OECD absolvují studenti tento stupeň vzdělání ve věku 20 let, od 17 let v Izraeli, Turecku a USA a ve věku 22 let a starších ve Finsku, Norsku, Portugalsku a na Islandu. (OECD, 2013)

Průměrný věk při ukončení studia odráží specifické národní systémy. V některých zemích mohou studenti opustit vzdělávací systém relativně snadno a zahájit studium později. To je příčinou toho, proč v zemích jako Dánsko, Finsko, Nizozemsko a Norsko je podíl absolventů starších 25 let kolem 10%. Na Islandu a Portugalsku se tento podíl

blíží až k 30% absolventů. Další možnou příčinou těchto vysokých podílů starších absolventů je dostupnost vzdělávacích programů "druhé šance", které mají pomoci zlepšit dovednosti na trhu práce. (OECD, 2013)

Tohoto programu využilo například Portugalsko. Byl zahájen v roce 2005 a jeho cílem bylo poskytnout šanci jednotlivcům, kteří předčasně ukončili školní docházku a chtějí získat další kvalifikaci. Důsledkem byl nárůst absolventů mezi roky 2008 a 2010 o více než 40 procentních bodů. V roce 2010 bylo více než 40% z dotyčných studentů starších než 25 let. (Ministério da Educação, 2014)

3.3 Vliv dosaženého vzdělání na uplatnění na trhu práce

Ekonomika zemí OECD závisí na počtu vysoce kvalifikovaných pracovníků. Dosažené vzdělání se často používá jako měřítko lidského kapitálu a naznačuje úroveň dovedností jednotlivce. Tento indikátor ukazuje, jak dobře odpovídá nabídka dovedností poptávce na trhu. Pokud by byla vysoká míra nezaměstnanosti, indikovalo by to nesoulad mezi dosaženou úrovní vzdělanosti obyvatel a požadavky trhu práce. Ve většině zemí OECD strmě vzrostla nezaměstnanost v důsledku nedávné hospodářské krize. Nejvíce byli zasaženi lidé se základním vzděláním, kdy mezi lety 2008 a 2011 se průměrná míra nezaměstnanosti zvýšila z 8,8% na 12,6%. Nárůst nezaměstnanosti u této skupiny lidí byl zapříčiněn také rychlým technologickým pokrokem, kdy pracovníci s nízkou kvalifikací byli nahrazeni stroji. (OECD, 2013)

V rámci zemí OECD platí, že míra nezaměstnanosti klesá s vyšší dosaženého vzdělání. Nejnižší míru nezaměstnanosti 7,3% vykazují absolventi s terciárním vzděláním. Míra nezaměstnanosti u osob bez terciárního vzdělání je ve výši 12,6%. Rozdíly mezi mírou nezaměstnanosti jsou v některých zemích velmi vysoké. Například v ČR, Estonsku, Maďarsku, Irsku, Španělsku a na Slovensku jsou rozdíly v míře nezaměstnanosti mezi absolventy s terciárním vzděláním a občany, kteří nedosáhli ani na vyšší sekundární vzdělání, v rozmezí 15 procentních bodů. Je potřeba ale připomenout, že v ČR má pouze základní vzdělání nejméně lidí ze všech zemí OECD. Nejnižší rozdíly (méně než 2 procentní body) jsou v Brazílii, Chile, Koreji, Mexiku a Turecku. (OECD, 2013)

Na trhu práce hraje významnou roli také věk uchazečů. Obecně platí, že mladší jedinec má větší pravděpodobnost, že bude zaměstnán, než starší občan. Osoby ve věku 25 - 34 let s vyšším sekundárním a postsekundárním vzděláním je v průměru zaměstnáno více

(až o 20 procentních bodů) než osob ve věkové skupině 55 - 64 let stejné úrovně vzdělání. Mladších jedinců je průměrně zaměstnáno 76%, zatímco u starších občanů je průměrně zaměstnáno 54%. Tyto rozdíly se snižují u osob bez vyššího sekundárního vzdělání, kdy je zaměstnáno asi 58% mladších dospělých a 41% starších dospělých obyvatel. U osob s terciárním vzděláním je zaměstnáno 82% mladších a 67% starších obyvatel. Největší rozdíly v zaměstnanosti podle věkových skupin jsou v Rakousku, Lucembursku, Slovinsku a Turecku. Například ve Slovinsku je zaměstnáno 79% mladších dospělých s vyšším sekundárním a postsekundárním vzděláním a pouze 28% starších dospělých osob se stejnou úrovní vzdělání. (OECD, 2013)

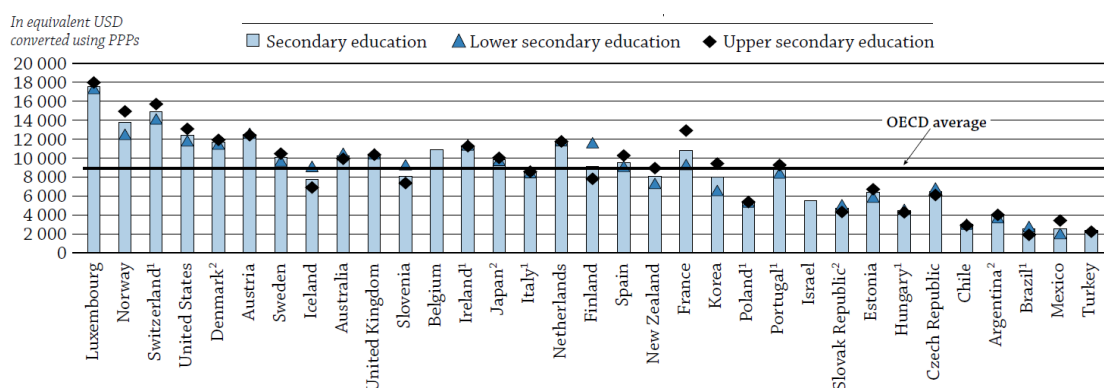
Zejména pro stárnoucí ekonomiky je velmi důležité plně využít všech možností, které jsou k dispozici na trhu práce. Přesto je ve všech zemích OECD zaměstnáno průměrně 65% žen a 80% mužů. Rozdíly jsou ovlivněny úrovní dosaženého vzdělání. Na úrovni základního vzdělání je zaměstnáno 69% mužů a 48% žen. U vyššího sekundárního a postsekundárního vzdělání je zaměstnáno 81% mužů a 64% žen. Na úrovni vysokoškolského vzdělání je průměrně zaměstnáno 86% mužů a 77% žen. Rozdíly v míře zaměstnanosti mezi terciárně vzdělanými muži a ženami jsou velmi vysoké. V ČR, Japonsku, Koreji, Mexiku a Turecku překračuje rozdíl 15 procentních bodů. Naopak nejnižší rozdíl (méně než 3 procentní body) je na Islandu, v Norsku, Portugalsku, Slovinsku a Švédsku. (OECD, 2013)

3.4 Výdaje na jednoho studenta

Výše výdajů na jednoho studenta ze strany vzdělávacích institucí vyjadřuje míru jednotkových nákladů vynaložených na jeho vzdělávání. Tyto výdaje rozlišujeme na základní vzdělávací služby a doplňkové služby. Základní vzdělávací služby zahrnují všechny výdaje, které přímo souvisí s vyučováním ve vzdělávacích institucích. Patří tam tedy výdaje na učitele, školní budovy, učební materiály, správy škol a služby péče o studenta. Doplňkové služby obsahují veřejné výdaje na výzkum a vývoj ve vzdělávacích institucích, výdaje na stravování, dopravu do školy nebo ubytování na akademické půdě. Výdaje na studenta nezahrnují pouze veřejné výdaje, ale také výdaje soukromé, kam spadají soukromé nákupy knih a dalších školních potřeb, soukromé doučování, soukromé výdaje na bydlení studenta nebo jeho dopravu. (OECD, 2013)

Vysoká kvalita vzdělávání přímo úměrně souvisí i s vysokými veřejnými náklady na studenta, kde jakýkoliv nárůst výdajů má vliv na daňové zatížení obyvatelstva, z kterého jsou vyšší výdaje financovány. Rozhodující je vzdělávací politika státu, která ovlivňuje poskytnuté finanční prostředky. Dalším faktorem, který ovlivňuje výši výdajů na studenty je i počet zapsaných studentů ve vzdělávacím systému. (MŠMT, 2013)

Obrázek 4: Průměrné výdaje na studenta sekundárního stupně (2010)

Zdroj: OECD, Education at a Glance 2013

Na grafu znázorňuje modrý sloupec průměrné výdaje na studenta v rámci sekundárního vzdělání. Sekundární vzdělání se rozlišuje na nižší sekundární vzdělání, kam řadíme základní vzdělání, a vyšší sekundární vzdělání, kam patří vzdělání zakončené maturitní zkouškou nebo výučním listem.

Výdaje na jednoho studenta se v roce 2010 pohybovaly v rozmezí od 2.000 USD do 18.000 USD. Mezi země s nejnižšími výdaji patří Chile, Argentina, Brazílie, Mexiko a Turecko. Naopak mezi země s nejvyššími výdaji patří Lucembursko, Norsko, Švýcarsko, USA, Dánsko a Rakousko. ČR patří mezi země s nižšími výdaji, než je průměr zemí OECD. (OECD, 2013)

Průměrným výdajem na studenta u sekundárního vzdělání v rámci zemí OECD je 9.014 USD za rok, v ČR je tato hodnota ve výši 6.546 USD. 94% z celkových výdajů je průměrně věnováno základním vzdělávacím službám (v ČR jde o 92%). Větší rozdíly ve využití finančních prostředků jsou u terciárního vzdělání, kde průměrný výdaj na studenta za rok je 13.528 USD a z toho 31% je využito na výzkum a vývoj, v ČR je tímto způsobem využito 19% prostředků z 6.244 USD. Od roku 2005 do roku 2010 se výdaje na studenta v sekundárních vzdělávacích institucích zvýšily průměrně o 17 procentních bodů, v ČR vzrostly výdaje o čtvrtinu. V letech 2009 a 2010 investice

do vzdělání klesly u jedné třetiny zemí OECD v důsledku hospodářské krize. (MŠMT, 2013)

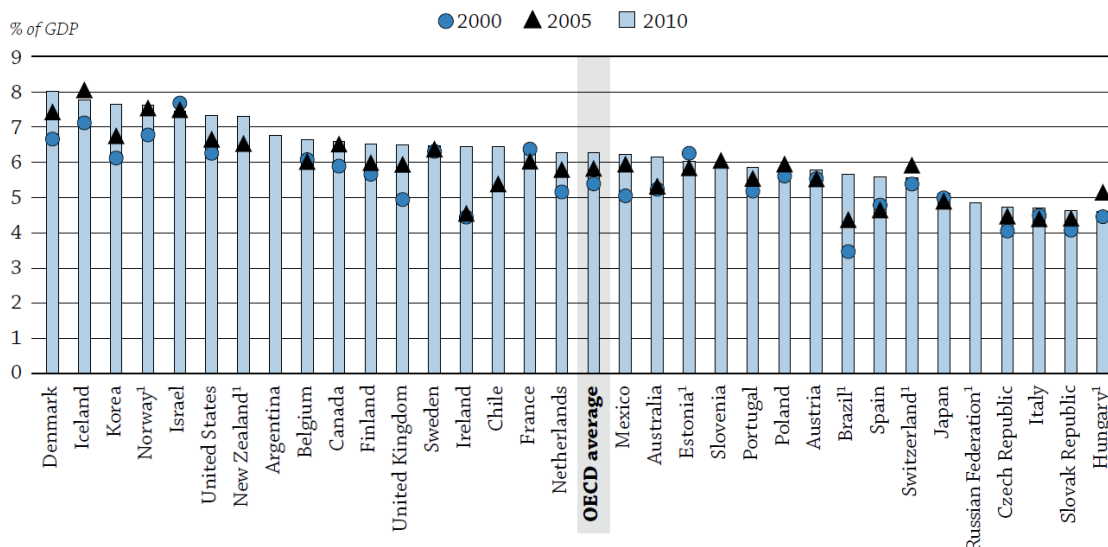
3.5 Podíl národního bohatství vynakládaného na vzdělání

Podíl národního bohatství vynakládaného na vzdělání je ukazatel, který představuje míru výdajů na vzdělávací instituce vzhledem k národnímu bohatství. Národní bohatství je odhadnuto na základě HDP a do výdajů na vzdělání jsou zahrnuty všechny výdaje od vlád, podniků, jednotlivých studentů a jejich rodin. Jednotlivé země investují do vzdělávacích institucí v důsledku očekávání hospodářského růstu, vzdělání dále přispívá k osobnímu a sociálnímu růstu a snižuje sociální nerovnosti. Proto také pochází výdaje na vzdělání z velké části z veřejných rozpočtů. Bohužel v době hospodářské krize může být i vzdělání předmětem rozpočtových škrťů. Úroveň výdajů je ovlivněna počtem zapsaných studentů, úrovní platů učitelů a poskytováním výuky. (OECD, 2013)

Primární a nižší sekundární úroveň vzdělání navštěvují všechny děti v téměř všech zemích OECD. Změny v počtu studentů jsou spojeny s demografickými změnami. Rozdílné počty studentů jsou pak v rámci vyššího sekundárního a terciárního vzdělávání, protože část dětí opustí vzdělávací instituce a vstoupí na trh práce. (MŠMT, 2013)

V letech 2000 a 2010 došlo k navýšení počtu zapsaných studentů ve vyšším sekundární a terciární úrovni vzdělání, které bylo doprovázeno i navýšením finančních prostředků do těchto úrovní. V tomto období tedy výdaje na vzdělávací instituce a HDP vzrostly. V Estonsku, Francii a Izraeli se výdaje na vzdělávání zvýšily méně než HDP, to také vedlo k poklesu výdajů v poměru k HDP. Ve všech ostatních zemích rostly výdaje na vzdělání rychleji než HDP, což mělo za následek opačný efekt a tedy růst výdajů jako procenta k HDP. Tento nárůst byl více než 1 procentní bod v Brazílii (z 3,5% na 5,6%), Dánsku (z 6,6% na 7,9%), Irsku (z 4,4% na 6,4%), Koreji (z 6,1% na 7,6%), Nizozemsku (z 5,1% na 6,3%), Ruské Federaci (z 2,9% na 4,9%), VB (z 4,9% na 6,5%) a v USA (z 6,2% na 7,3%). (OECD, 2013)

Obrázek 5: Výdaje na vzdělávání jako procento HDP pro všechny úrovně vzdělávání v letech 2000, 2005, 2010

Zdroj: OECD, Education at a Glance 2013

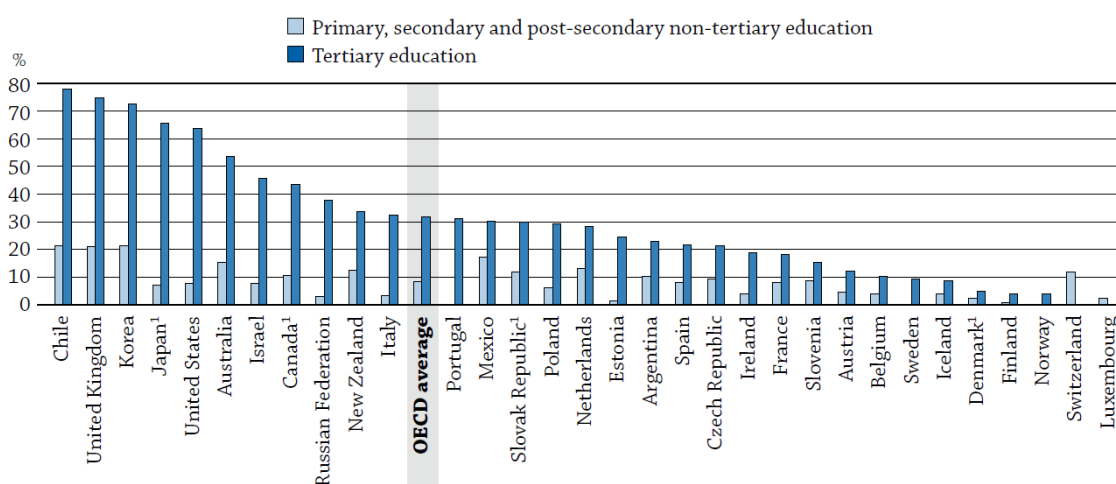
V roce 2010 vynaložily země OECD na vzdělávání průměrně 6,3% HDP, ČR vynaložila 4,7% HDP. Výdaje na vzdělávání v poměru k HDP byly vyšší než 6% v téměř polovině zemí OECD. Nad 7% je Dánsko (7,9%), Island (7,7%), Korea (7,6%), Norsko (7,6%), Izrael (7,4%), USA (7,3%) a Nový Zéland (7,3%). Naopak mezi země, které utracely méně než 5% HDP patří Ruská Federace (4,9%), ČR (4,7%), Itálie (4,7%), Slovensko (4,6%) a Maďarsko (4,6%). (OECD, 2013)

Podle úrovně vzdělání se průměrně ve všech zemích OECD věnuje jedna desetina výdajů na předškolní vzdělání, dvě třetiny jdou na primární, sekundární a postsekundární vzdělání a čtvrtina na terciární vzdělání. Výdaje jako procento HDP na primární, sekundární a postsekundární vzdělání jsou nejnižší v Japonsku (3%), ČR (2,8%), Maďarsku (2,8%), Turecku (2,5%) a Ruské Federaci (2,1%). Naopak nejvyšších hodnot okolo 5% dosahuje Nový Zéland (5,1%) a Norsko (5,1%). Na předškolní vzdělání věnují všechny země kromě Dánska a Islandu méně než 1% HDP. Na terciární vzdělání věnuje více než polovina zemí více než 1,5% HDP a vyšší než 2,5% je vynaloženo v Kanadě, Koreji a USA. Méně než 1% HDP investuje Brazílie, Maďarsko a Slovensko. (OECD, 2013)

3.6 Podíl veřejných a soukromých výdajů na vzdělávání

Zvýšení počtu vzdělávacích institucí vedlo ke zvýšení počtu jeho účastníků. V důsledku toho vzniká otázka, kdo by měl úsilí jednotlivců podporovat? V současném ekonomickém prostředí mnoho zemí zjišťuje, že je těžké poskytovat nezbytné prostředky na podporu vzdělávání pouze z veřejných prostředků, ačkoliv tomu zatím tak je. Někteří politici dokonce tvrdí, že jednotlivci by měli nést alespoň část nákladů. Soukromé možnosti financování se tak stávají stále významnější. Důležitým tématem politiky v mnoha zemích OECD je tedy rovnováha mezi veřejným a soukromým financováním vzdělávání. Častým případem je, že primární, sekundární a postsekundární vzdělání je nejvíce podporováno z veřejných zdrojů. A naopak ze soukromých zdrojů je nejčastěji financována zejména pre-primární a terciární úroveň. Rovnováha mezi soukromým a veřejným financováním by ale neměla vést k tomu, že odradí potenciální studenty od vstupu do terciárního vzdělávání. (MŠMT, 2013)

Obrázek 6: Podíl soukromých výdajů na vzdělávání (2010)

Zdroj: OECD, Education at a Glance 2013

V zemích OECD je vzdělávání převážně financováno z veřejných prostředků, u terciárního vzdělání je značný podíl i soukromého financování. V průměru pochází 84% všech finančních prostředků z veřejných zdrojů a 16% ze soukromých zdrojů. Podíl veřejných a soukromých výdajů se v jednotlivých zemích liší vzhledem k úrovni vzdělávání. Graf zobrazuje soukromé výdaje jako procento z celkových výdajů. (OECD, 2013)

V primárním, sekundárním a postsekundárním vzdělávání tvoří soukromé výdaje v průměru zemí OECD 9%, stejná hodnota je i v ČR. Pouze v Koreji, VB a Chile je tento podíl vyšší než 20%. Vyšší procento soukromých výdajů je na terciární úrovni, kde jejich podíl v průměru zemí OECD je 32%, v ČR je podíl 21%. Přes 50% podíl soukromých výdajů na tuto úroveň vzdělávání je vynakládáno v Austrálii, USA, Japonsku, Koreji, VB a Chile. (MŠMT, 2013)

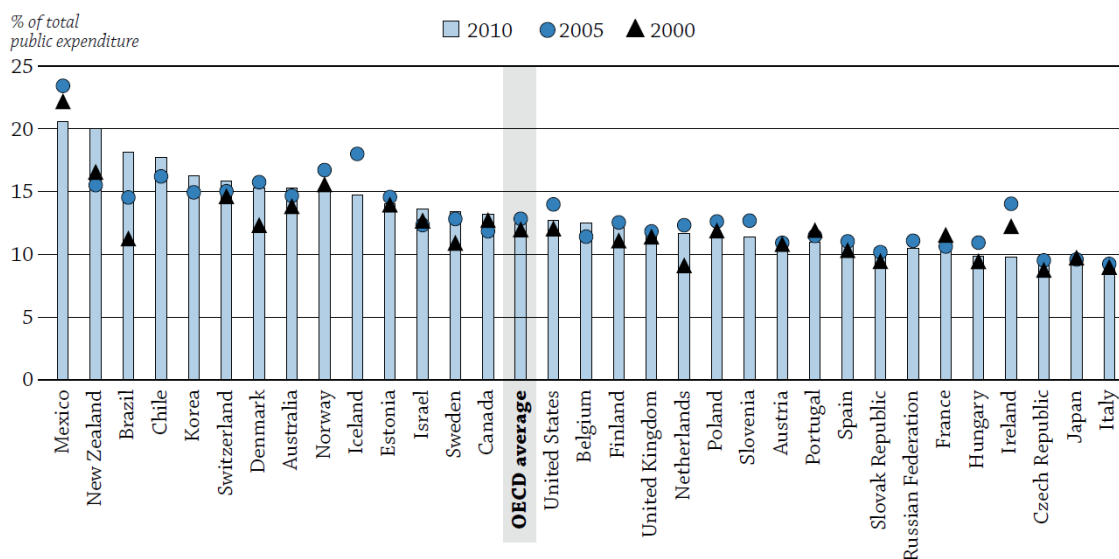
Mezi roky 1995 a 2010 se podíl veřejného financování vysokých škol snížil ze 77% na 68%. Tento trend je ovlivněn mimoevropskými zeměmi, kde se platí vysoké školné a na poskytování grantů pro podporu financování terciárního vzdělání se aktivně podílí soukromé podniky. Podíl soukromého financování vzrostl i na primární, sekundární a post sekundární úrovni, nejvýrazněji na Slovensku a ve VB. (OECD, 2013)

3.7 Veřejné výdaje na vzdělávání

Výše rozpočtových přidělů do jednotlivých odvětví (vzdělávání, zdravotní péče, sociální zabezpečení nebo obrana) závisí zejména na prioritách dané země a také na situaci na trhu. Vláda může prostřednictvím finančních prostředků pomoci zlepšit přístup ke vzdělání, ekonomická krize ale naopak vyvíjí tlak na veřejné rozpočty do té míry, že na vzdělání je přiděleno méně veřejných zdrojů. Zároveň také nemusí vždy platit, že zvýšené výdaje na vzdělávání povedou ke zvýšení kvality a k lepším výsledkům. (MŠMT, 2013)

Tento ukazatel představuje celkové veřejné výdaje na vzdělání vzhledem k celkovým veřejným výdajům. Naznačuje tedy důležitost vzdělávání vzhledem k ostatním veřejným sektorům.

Obrázek 7: Veřejné výdaje na vzdělávání jako podíl celkových veřejných výdajů (2000, 2005, 2010)

Zdroj: OECD, Education at a Glance 2013

V roce 2010 byly celkové veřejné výdaje investované do vzdělávání, vzhledem k celkovým veřejným výdajům, v průměru zemí OECD ve výši 13%. Pod 10% investuje Maďarsko (9,8%), Irsko (9,7%), ČR (9,7%) Japonsko (9,3%) a Itálie (8,9%). Výrazný pokles byl zaznamenán v Irsku, kde v roce 2005 byl podíl veřejných výdajů na vzdělání kolem 14% a v roce 2010 klesl na 9,7%. Další pokles byl zaznamenán i na Islandu, ale i tak bylo vzdělávání v této zemi nadprůměrně podporováno. Nejvyššího podílu veřejných výdajů na vzdělávání bylo dosaženo v Mexiku (20,6%) a na Novém Zélandu (20%). (OECD, 2013)

Mezi roky 2000 a 2005 se podíl veřejných výdajů věnovaných na vzdělávání téměř ve všech zemích zvýšil, v některých až o 3 procentní body (Brazílie a Dánsko). Mezi roky 2005 a 2010 došlo v mnoha zemích naopak k poklesu veřejných výdajů na vzdělávání v důsledku působení hospodářské krize.

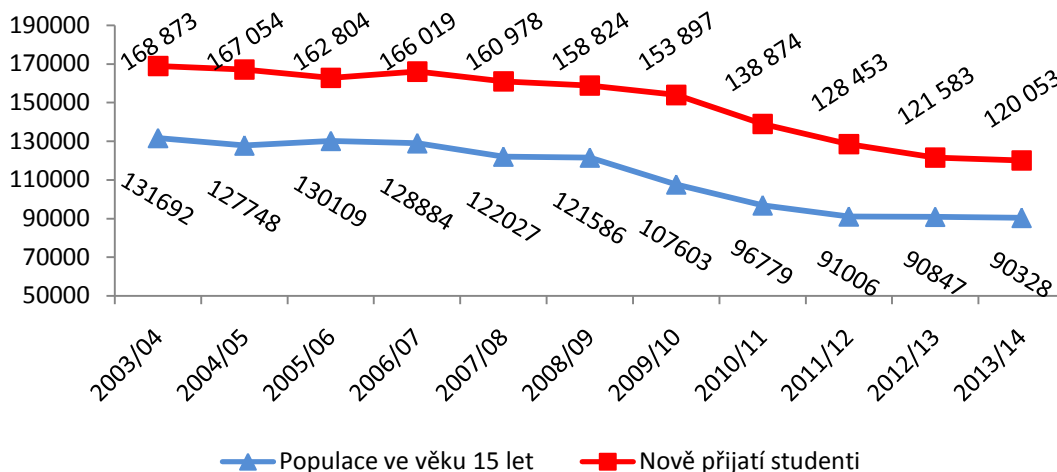
4 Analýza vývoje středoškolské úrovně vzdělání v rámci ČR

Význam středoškolské úrovně vzdělávání je v posledních letech velmi zvyšován. V mnoha zemích OECD se tato úroveň stává jakousi společenskou normou, ale existuje spousta zemí, kde je vysoký podíl obyvatel, kteří na tuto úroveň nedosáhli. Středoškolské vzdělání zvyšuje pravděpodobnost kvalitnějšího uplatnění na trhu práce a umožňuje vstup do vysokoškolské úrovně vzdělání. Střední vzdělání je v ČR možné realizovat prostřednictvím středních škol a gymnázií, kde je studium ukončeno maturitní zkouškou. Další možností jsou střední odborná učiliště, kde student absolvuje závěrečnou zkoušku a získá výuční list. Následně má možnost přihlásit se na nástavbové studium a získat maturitní zkoušku. (MŠMT, 2013)

4.1 Vývoj počtu studentů

Vývoj počtu studentů středoškolského vzdělání je spojen s demografickou strukturou obyvatelstva. Na následujícím grafu jsou znázorněni nově přijatí studenti na střední školy a populace ve věku 15 let, která absolvovala základní vzdělání.

Obrázek 8: Demografický vývoj 15 leté populace versus nově přijatí studenti

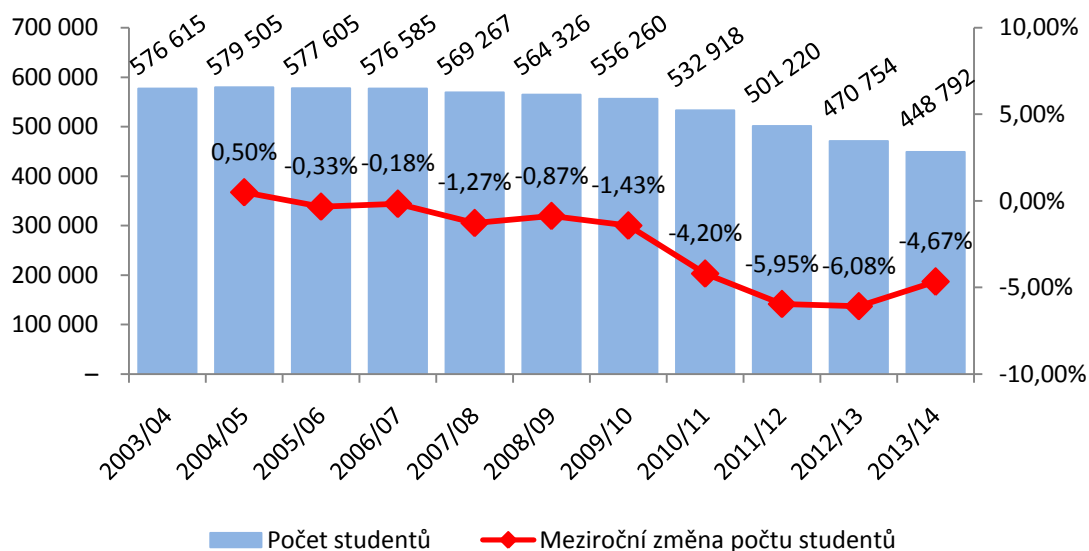

Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

V důsledku demografického vývoje dochází k výraznému poklesu počtu žáků. Důsledkem tohoto nepříznivého trendu je optimalizace počtu středních škol a také oborů, které jednotlivé školy nabízely. Z křivek na grafu dále plyne, že nově přijatých studentů do 1. ročníků středních škol je po celou dobu více než absolventů základních škol. Příčinou je opakující se přihlašování studentů, kteří tuto úroveň vzdělání

nedokončili na jedné střední škole a přihlašují se do prvních ročníků na jiné střední školy. Další možnou příčinou je přihlašování žáků, kteří po absolvování základní školy šli rovnou na trh práce a pro rozšiřování vzdělání se rozhodli až v pozdějším období. (MŠMT, 2013)

Obrázek 9: Vývoj celkového počtu studentů středoškolské úrovně vzdělání od roku 2003

Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

Od roku 2006 dochází ke snižování účastníků středoškolské úrovně vzdělávání, kde hlavní příčinou je právě nepříznivý demografický vývoj. K výrazným poklesům dochází v posledních 4 letech, jak plyne z meziročních změn v grafu. K nejhlubšímu poklesu došlo v roce 2012, kdy v meziročním srovnání došlo k poklesu o 6,08%. (MŠMT, 2013)

V následující tabulce je rozdělení studentů středních škol dle jednotlivých druhů vzdělání. Střední vzdělání je možné absolvovat ve 4 možných programech, kde úspěšným absolvováním získá student střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou, kterou je možné získat absolvováním střední školy po základní škole nebo na nástavbovém studiu po ukončení středního vzdělání s výučním listem.

Tabulka 3: Počty studentů z hlediska druhu získaného vzdělání

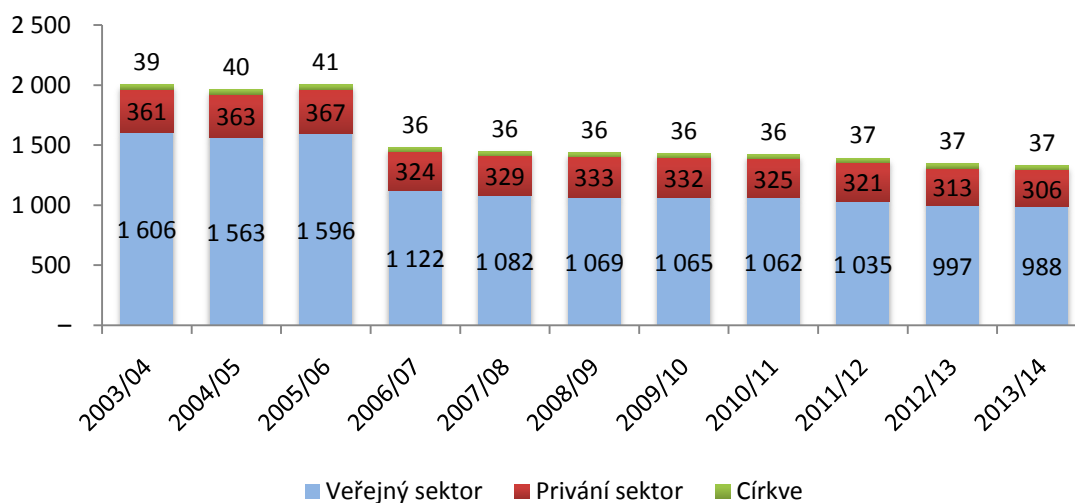
	2008	2009	Změna	2010	Změna	2011
Střední vzdělávání	1 795	1 917	6,8%	2 107	9,9%	2 053
Stř. vz. s výučním listem	116 401	113 609	-2,4%	108 529	-4,5%	103 685
Stř. vz. s maturitní zkouškou	401 071	396 214	-1,2%	379 075	-4,3%	359 000
Nástavbové studium	45 059	44 520	-1,2%	43 207	-2,9%	36 482
	Změna	2012	Změna	2013	Změna	Změna 2013/2008
Střední vzdělávání	-2,6%	1 965	-4,3%	1 965	0,0%	9,5%
Stř. vz. s výučním listem	-4,5%	100 558	-3,0%	97 491	-3,0%	-16,2%
Stř. vz. s maturitní zkouškou	-5,3%	338 065	-5,8%	322 853	-4,5%	-19,5%
Nástavbové studium	-15,6%	30 166	-17,3%	26 483	-12,2%	-41,2%

Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

Počty absolventů se středním vzděláním jako jediný dosáhli nárůstu o 9,5%. Vlivem snižování počtu dětí dochází ke stálému poklesu ve 3 úrovních. Výrazného poklesu je možné si všimnout u nástavbového studia, kde došlo v roce 2013 oproti roku 2008 k poklesu o 41 %. Vysoký pokles u nástavbového studia je důsledkem demografických změn, ale také tím, že studenti s výučním listem ztratili motivaci pro následné studium a raději vstoupili na trh práce. Na středních odborných učilištích došlo k poklesu o 16 % a na středních školách s maturitou o 19,5%. (MŠMT, 2013)

Dalším důsledkem demografického vývoje je i optimalizace počtu středních škol. Vývoj počtu škol je možné vidět na následujícím grafu, kde jsou střední školy rozděleny podle zřizovatele na veřejný sektor, privátní sektor a církve.

Obrázek 10: Počet středních škol dle zřizovatele

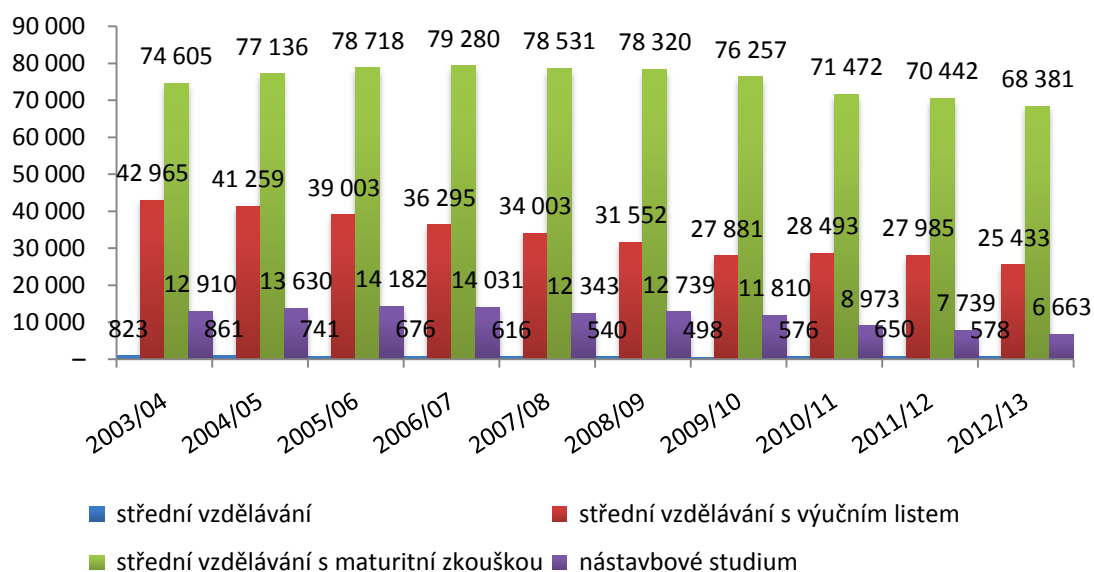
Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

Ve školním roce 2006/2007 došlo k výraznému snížení počtu středních škol. Byl to první rok, kdy došlo ke snížení počtu patnáctiletých dětí pod hranici 130 tis. a prognózy dalšího vývoje byly ještě více nepříznivé. Z toho důvodu došlo k výraznému slučování škol a oborů, aby byly jednotlivé třídy plně zaplněny a veřejné výdaje tak mohly plynout na podporu škol s plnou kapacitou. Křivka vývoje počtu patnáctiletých studentů by měla začít pomalu stoupat od roku 2015, ale tento nárůst nebude tak výrazný, jako byl úbytek dětí od roku 2006. (MŠMT, 2013)

4.2 Vývoj počtu absolventů

Vývoj počtu absolventů se snižuje pouze vzhledem k demografickému vývoji, protože jak již plyne i z komparace zemí OECD, tak v ČR dokončí středoškolské vzdělání téměř všichni absolventi povinné školní docházky.

Obrázek 11: Vývoj počtu absolventů z hlediska druhu vzdělání

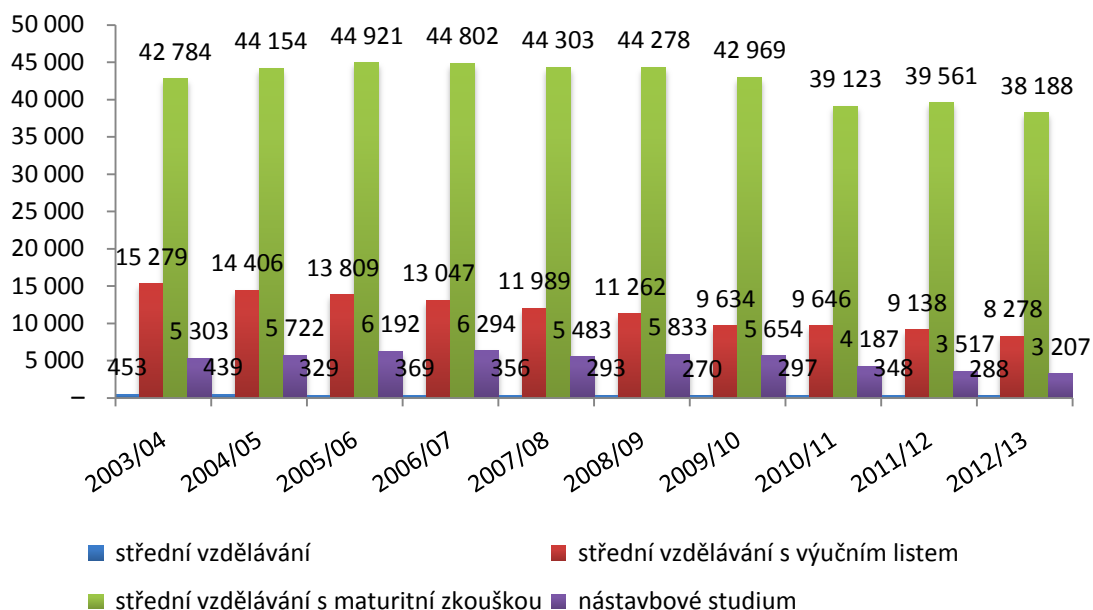

Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

K výraznému snížení došlo u absolventů středního vzdělání s výučním listem, kde se počty absolventů snížily od školního roku 2003/2004 o 40%, příčinou byl snížený zájem o tento druh vzdělání a naopak zvýšený zájem o středoškolské vzdělání s maturitní zkouškou. Střední školy snížily své nároky na přijímání studentů, aby naplnily kapacity tříd. Důsledkem toho bylo celkové snížení absolventů středních škol s maturitní zkouškou od roku 2003/2004 do roku 2012/2013 o pouhých 8% a zároveň zvyšování počtu absolventů mezi roky 2003/2004 a 2006/2007. Střední

vzdělání s maturitní zkouškou se stává určitým standardem dosaženého vzdělání. Díky snížené poptávce po vzdělání s výučním listem došlo i ke snížení zájmu o nástavbové studium, kde došlo od roku 2003/2004 k propadu o 48%. Zvýšený pokles absolventů nástavbového studia oproti střednímu vzdělání s výučním listem byl důsledkem odchodu absolventů s výučním listem do pracovních poměrů. (MŠMT, 2013)

Obrázek 12: Absolventky dle druhu vzdělání

Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

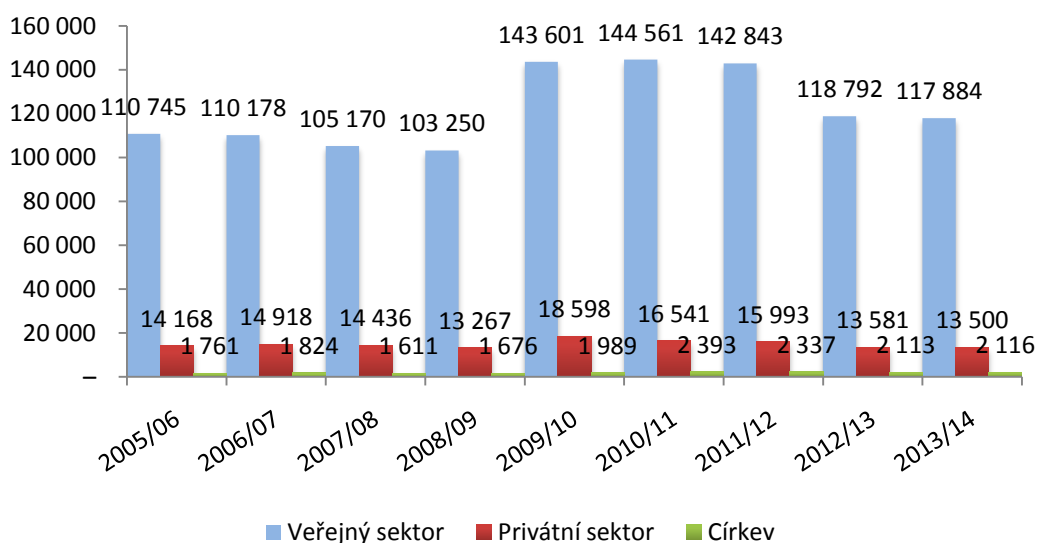
Na zvýšení poptávky po středním vzdělání s maturitou měly významný podíl zejména dívky, které výrazněji opouštěly střední vzdělání s výučním listem a přecházely na střední školy s maturitní zkouškou. Střední vzdělání s výučním listem zaznamenalo tedy výrazný pokles od roku 2003/2004 a to o 45%, na nástavbovém studiu došlo k poklesu o 40%. Většina dívek s výučním listem se rozhodla raději vstoupit na trh práce, než pokračovat na nástavbovém studiu, kde by si navýšily vzdělání o maturitní zkoušku. (MŠMT, 2013)

4.3 Vývoj počtu přijatých přihlášek a úspěšnost v 1. kole přijímacího řízení

V rámci přijímacího řízení docházelo v průběhu let k několika změnám. Studenti, kteří podávali přihlášky do školního roku 2008/2009, mohli podat pouze jednu přihlášku v rámci prvního kola. Od roku 2009/2010 do roku 2011/2012 došlo ke změně

v systému přijímacího řízení a žáci mohli v rámci prvního kola podávat až 3 přihlášky na různé školy. Zájemci o studium museli do 10 dnů od vyhlášení výsledků přijímacího řízení odevzdat tzv. zápisový lístek, kterým se přihlašovali ke studiu v dané škole. Negativem tohoto postupu byla možnost si zápisový lístek kdykoliv vyzvednout a odevzdat ho na jinou školu. Od školního roku 2012/2013 došlo k další změně v systému přijímacích řízení a žáci základních škol mohou podávat v rámci prvního kola přijímacího řízení dvě přihlášky. Došlo i ke změně v postupu po vyhlášení výsledků přijímacího řízení. Přijetí žáci musí odevzdat zápisový lístek do 5 pracovních dnů a v případě, že budou přijati na jinou školu, do které chtějí nastoupit, musí jim daná škola vydat nejprve potvrzení o přijetí. Na základě tohoto potvrzení jim bude vydán zápisový lístek z předchozí školy. (MŠMT, 2013) Celkový vývoj počtu podaných přihlášek je v důsledku změn přijímacích systémů neporovnatelný. Jednotlivé změny jsou zřetelné i na následujícím grafu, kde jsou počty podaných přihlášek rozděleny podle zřizovatele školských zařízení.

Obrázek 13: Počty přijatých přihlášek do prvních ročníků

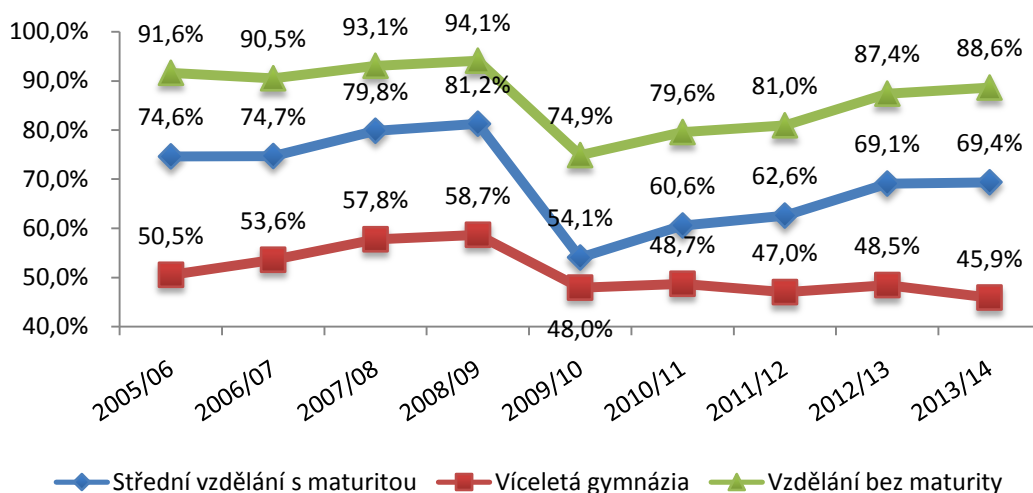
Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

V prvním období, kdy mohli žáci podávat pouze jednu přihlášku, si museli svůj krok velmi dobře rozmyslet. Jednoznačně vede veřejný sektor napříč celým sledovaným obdobím. Výrazný nárůst v letech 2009/2010 až 2011/2012 byl důsledkem změny přijímacího systému a možnosti podávat 3 přihlášky. Tato možnost byla žáky základního škol využita nejen v rámci veřejného sektoru, kde došlo k nárůstu o 39%, ale zvýšilo se množství i v rámci privátního sektoru (o 40%) i u církevního zřizovatele

(o 20%). Dalším důsledkem této změny byla změna i v samotném přijímacím řízení. Od konání přijímacích zkoušek postupně upustily střední školy a odborná učiliště, přijímací zkoušky zatím zůstávají na gymnáziích a konzervatořích. Díky poslední změně přijímacího systému došlo k poklesu v rámci všech 3 sektorů. Privátní sektor se vrátil na téměř totožnou úroveň v počtu podaných přihlášek, kterou zastával v rámci prvního období. U církví došlo k mírnému snížení o 9,5%. Z vývoje plyne, že žáci neustále využívají možnosti podávat více přihlášek, aby měli možnost výběru, na kterou školu se nakonec rozhodnou jít. Dále mají možnost podávat přihlášky na gymnázia nebo konzervatoře, kde se konají přijímací zkoušky a zároveň si podají přihlášku na „jistotu“. Střední školy bez přijímacích řízení si vybírají studenty na základě výsledků studia na základních školách. (MŠMT, 2013)

Od změny systému pro podávání přihlášek do prvního kola přijímacího řízení se odvíjí i úspěšnost přijetí na jednotlivé úrovně vzdělání. Nejvyšší úspěšnost v rámci přijímacího řízení je na střední školy bez maturitní zkoušky, tedy na školy, kde lze získat střední vzdělání nebo výuční list. Průměrně 50% úspěšnost pro přijetí je na víceletých gymnáziích a vysoká pravděpodobnost pro přijetí je i na středních školách s maturitním vzděláním.

Obrázek 14: Úspěšnost v 1. kole přijímacího řízení

Zdroj: Data MŠMT, vlastní zpracování, 2014

Do roku 2008/2009 tedy do první změny v počtu možných podaných přihlášek, byla úspěšnosti pro přijetí na střední školy bez maturity 92%. Během té doby rostla úspěšnost i na středních školách s maturitní zkouškou a zároveň i na víceletých

gymnáziích. Zvýšená úspěšnost souvisí s nepříznivým demografickým vývojem, který nutí školy přijímat i děti s horšími výsledky ze základní školy. Ve školním roce 2009/2010 byl výrazný pokles úspěšnosti na všech úrovních způsoben změnou systému a možností podávat až 3 přihlášky do prvního kola. Nejvýraznější pokles byl zaznamenán na středních školách s maturitou, kam podávali žáci základních škol přihlášky nejčastěji a vzhledem k velkému množství přihlášek a omezených míst došlo ke snížení úspěšnosti. I školy, které nezajišťují maturitní vzdělání, zaznamenaly zvýšený počet přijatých přihlášek a díky tomu došlo ke snížení úspěšnosti v prvním kole. Výrazným prvkem je optimalizace středních škol, která vedla ke snížení počtu škol a oborů. Pouze u víceletých gymnázií nedošlo k tak markantnímu poklesu, což ukazuje na poměrně stabilní zájem o tento druh vzdělávání. (MŠMT, 2013)

5 Analýza finančního hospodaření SPŠE s ohledem na plánovanou reformu

Analýza finančního hospodaření bude aplikována na Vyšší odborné škole a Střední průmyslové škole elektrotechnické (VOŠ a SPŠE) v Plzni. Tato škola hospodaří jako jeden celek, nelze tedy oddělit výkazy pro jednotlivé subjekty. Reforma systému financování se na VOŠ nevztahuje, proto bude tato část práce zaměřena spíše na subjekt střední školy. Úsporná opatření, která škola vzhledem k plánované reformě zavedla, se ovšem vztahují na celý subjekt VOŠ a SPŠE.

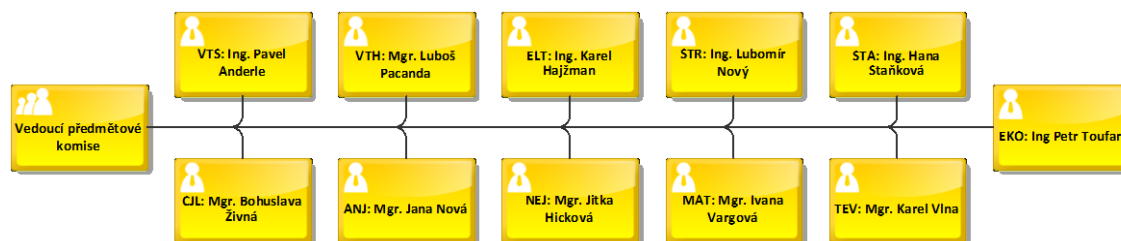
5.1 Základní údaje vybraného subjektu

SPŠE byla založena v roce 1954, tehdejším zřizovatelem bylo MŠMT. V nynějších budovách škola působí od 2.9.1967. Od 1.9.1996 vznikl nový právní subjekt VOŠ a SPŠE Plzeň. V roce 2001 došlo ke změně zřizovatele, kterým se stal Plzeňský kraj. Škola je příspěvkovou organizací a její hospodaření ovlivňuje zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Od 1.8.2012 došlo ke změně ve vedení školy a novou ředitelkou školy byla jmenována Ing. Naděžda Mauleová, MBA. (Interní data VOŠ a SPŠE, 2014)

Na vrcholu organigramu stojí ředitelka školy, která má pod sebou jednoho zástupce, pod kterým jsou 2 zástupci a výchovní poradci (jeden zástupce je pro VOŠ a druhý je zástupcem SPŠE). Pod jednotlivými zástupci jsou studijní oddělení pro obě části školy a vedoucí předmětových komisí. Pod zástupcem pro střední školu je navíc ještě vedoucí IKT metodiků. Nejnižší jsou jednotliví učitelé, kteří vyučují na VOŠ nebo na SPŠE.

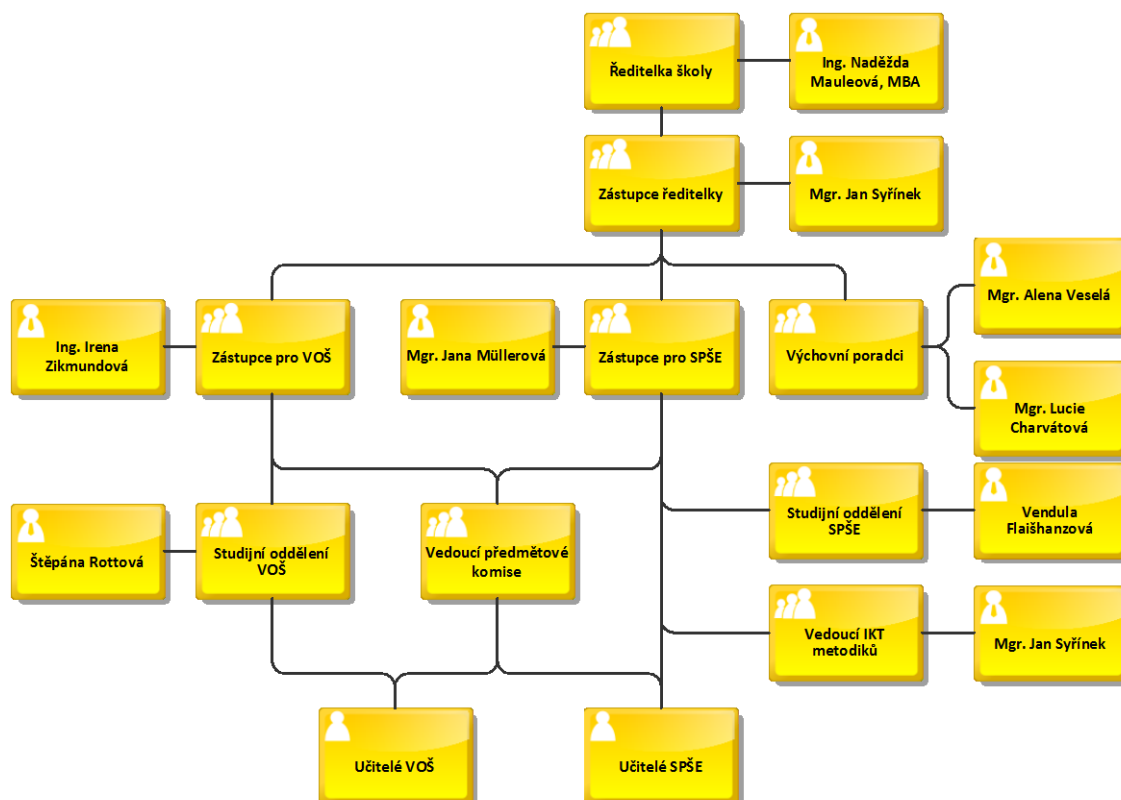
Na pozici vedoucích předmětových komisí je 11 zaměstnanců, podle jednotlivých skupin předmětů.

Obrázek 15: Vedoucí předmětové komise

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Obrázek 16: Organigram VOŠ a SPŠE

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

SPŠE nabízí svým studentům vzdělání s maturitní zkouškou ve třech možných oborech: Elektrotechnika (ELT), Technické lyceum (TL) a Informační technologie (IT). V rámci oboru ELT získají žáci v prvních dvou letech všeobecné základy oboru, ve 3. ročníku si musí zvolit slaboproudý nebo silnoproudý směr a na základě toho si ve 4. ročníku volí zaměření. TL je studijní obor, který je na hranici mezi gymnáziem a průmyslovou školou. Výuka je koncipována obdobně jako na gymnáziu, je zde ale posílena výuka výpočetní techniky a grafických počítačových systémů. Ve třetím a čtvrtém ročníku mají studenti možnost si zvolit skladbu předmětů z hlediska zvoleného zaměření. Mohou se zaměřit na počítačové sítě, grafiku a multimédia, aplikovanou ekonomiku, webdesign nebo elektrotechniku. V rámci oboru IT si student volí zaměření již od prvního ročníku. Obor nabízí 2 možná zaměření na počítačové sítě a webdesign nebo informatiku v ekonomice a cestovním ruchu. (VOŠ a SPŠE, 2014)

VOŠ nabízí studentům tříleté studijní programy v oborech: marketing, management dopravy, stavebnictví, informační a komunikační technologie a elektrotechnika v inteligentních stavbách. (VOŠ a SPŠE, 2014)

Počty žáků, kteří navštěvují střední školu v jednotlivých oborech v roce 2013, jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4: Počty žáků v jednotlivých oborech SPŠE v roce 2013

Název oboru	Celkem žáků	Počet žáků v ročníku				Plná kapacita	Naplněnost
		1	2	3	4		
Informační technologie	415	122	97	89	107	480	86,5%
Elektrotechnika	294	75	59	64	96	720	40,8%
Technické lyceum	141	30	30	36	45	240	58,8%
Celkem	850	227	186	189	248	1440	59%

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Celkem střední školu navštěvuje 850 žáků. Maximální možná kapacita školy je dle Rejstříku škol a školských zařízení stanovena na 1 260 žáků. Kapacita střední školy je tedy naplněna z 67,5%. (Interní data VOŠ a SPŠE, 2014)

Plná kapacita školy se může odlišovat od maximální kapacity, ale nemůže ji překročit. Naplněnost školy vysoce ovlivňuje další budoucnost školy, protože získané finanční prostředky se odvíjí od počtu studentů. Nejvíce je naplněn obor Informační technologie, který je naplněn z 86,5%. Nejnižší naplněnost je u oboru Elektrotechnika, který je naplněn ze 40,8%. Příčinou je snížený zájem o tento obor.

5.2 Analýza hospodaření VOŠ a SPŠE

Hospodaření školy je závislé na finančních prostředcích, které škola získá formou dotací od MŠMT. Mezi příjmy VOŠ a SPŠE patří finanční prostředky získané ze státního rozpočtu, prostředky z rozpočtu územních samosprávných celků, příjmy z hlavní a doplňkové činnosti a příjmy z pronájmu.

Získané finanční prostředky ze SR se odvíjí od krajských normativů, které se odlišují pro jednotlivé obory. Hodnota krajského normativu je stanovena na jednotku studenta a vyjadřuje hodnotu neinvestičních výdajů, které střední škola dostane jako celek. Celkovou výši finančních prostředků je možné získat vynásobením krajského normativu počtem studentů v jednotlivých oborech. Skutečné hodnoty jsou uvedeny v tabulce č. 5.

Tabulka 5: Krajský normativ na jednotlivé obory SPŠE v roce 2013 (v Kč)

Název oboru	Krajský normativ	Počet studentů	Celkem na obor
Informační technologie	40.232	415	16.696.280
Elektrotechnika	46.866	294	13.778.604
Technické lyceum	47.938	141	6.759.258
Celkem			37.234.170

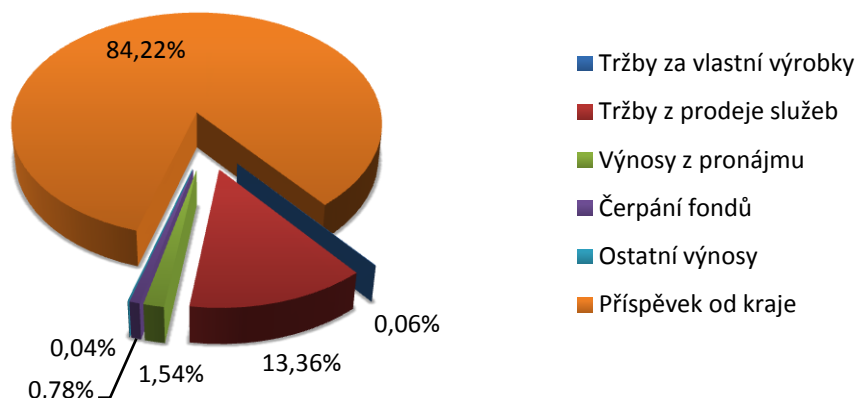
Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Nejvyšší hodnota krajského normativu je poskytována na podporu studentů Technického lycea. Tento obor navštěvuje 141 studentů. Výsledná hodnota finančních prostředků, které škola získá za tento obor, je ve výši 6.759.258 Kč. Nejvíce finančních prostředků získá škola z oboru Informační technologie, která má sice nejnižší krajský normativ, ale tento obor navštěvuje nejvíce studentů. Celkem škola získá finanční prostředky ve výši 37.234.170 Kč.

5.2.1 Provozní výnosy z hlavní činnosti

Provozní výnosy slouží k pokrytí provozních nákladů. Hlavním zdrojem provozních výnosů je příspěvek získaný od kraje na provoz činnosti školy. Další zdroje plynou zejména z vlastní činnosti školy. Procentuelní rozdělení provozních výnosů za rok 2013 je uvedeno na obrázku č. 17. Konkrétní výše jednotlivých výnosů je v příloze F.

Obrázek 17: Rozdělení provozních výnosů v roce 2013

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

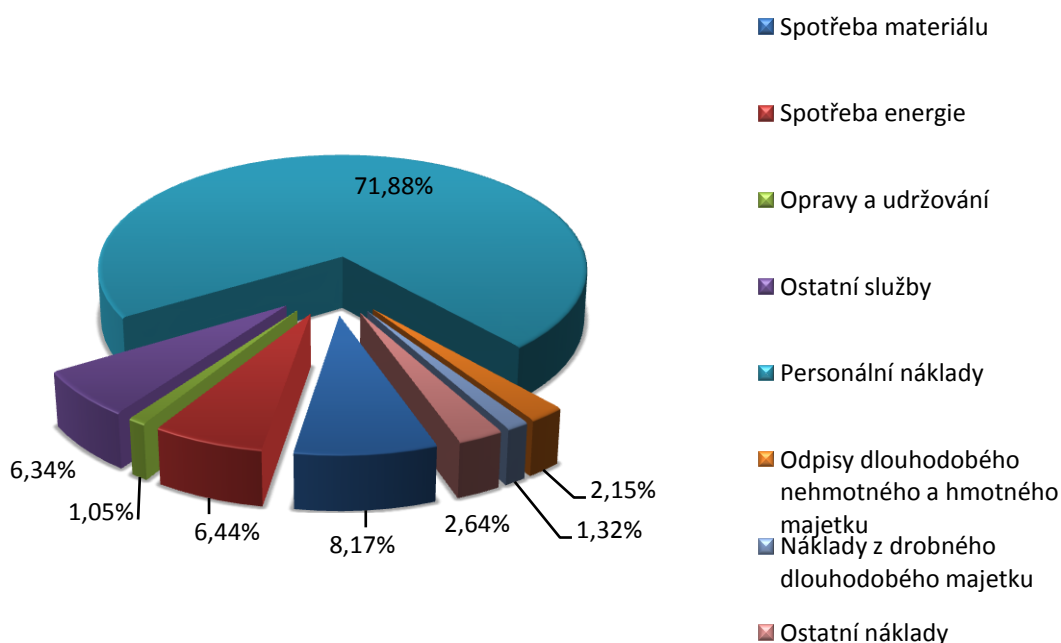
Největší část příjmů školy tvoří příspěvky od kraje na provoz činnosti školy. Tato položka obsahuje finanční prostředky získané na základě normativů a jiné další dotace a granty, které kraj škole poskytuje. Tržby za vlastní výroby dosahují velmi malého procenta. Do této kategorie výnosů jsou zařazeny příjmy školy za skříňky poskytnuté

studentům. Vybíraná částka od studentů je jednorázového charakteru ve výši 1.000 Kč na celou dobu studia. 13,36% dosahují výnosy z prodeje vlastních služeb, kam spadají příjmy od studentů a zaměstnanců. Příjmy od studentů jsou za školné od studentů VOŠ, nabití plzeňské karty na kopírování, za ubytování studentů v Domově dětí a mládeže a za stravné ve školní jídelně, které hradí i zaměstnanci školy. Do výnosů z pronájmu jsou zahrnuty příjmy z pronájmu prostor tělocvičny, učeben, bufetu, střechy (za instalované vysílače) a prostor pro automaty.

5.2.2 Provozní náklady hlavní činnosti

Provozní náklady se odvíjí zejména od potřeb studentů a od jejich počtu, ale také od událostí, které mohou během daného roku nastat. Procentuelní rozdělení provozních nákladů za rok 2013 je zobrazeno na obrázku č. 18. Konkrétní výše jednotlivých provozních nákladů je uvedena v příloze F.

Obrázek 18: Rozdělení provozních nákladů v roce 2013

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Nejvýznamnější položkou provozních nákladů jsou personální náklady, mezi které patří mzdové náklady, sociální pojištění a jiné s tím související náklady. Druhý nejvyšší podíl mají náklady na spotřebu materiálu, kde nejvýznamnější položkou je nákup potravin pro školní jídelnu, materiál pro provoz a nákup potřebné literatury. Nad 6% z celkových

provozních nákladů se dostaly i náklady za spotřebu energie a ostatní služby. Ze spotřeby energie jsou nejvýznamnějšími položkami spotřeba tepla a elektrické energie vlivem velkých prostor, kterými škola disponuje a z důvodu rostoucích cen většiny druhů energií. V rámci ostatních služeb jsou zahrnuty poplatky za telefon, internet, pronájem kopírky, stočné, odvoz odpadu, úklid, aj. Na opravy a udržování nebylo v tomto roce vynaloženo velké množství finančních prostředků vzhledem k vyšším výdajům v předchozím roce. Ostatní náklady zahrnují cestovné, náklady na reprezentaci, státní poplatky, kolky, známky, pojištění vozidel, aj.

Vývoj provozních výdajů v posledních 5 letech je zobrazen na obrázku č. 19. Z provozních výdajů byly vyřazeny personální náklady, které byly několikanásobně vyšší a zkreslovaly by ostatní výdaje. Vývoj osobních nákladů má postupnou klesající tendenci a přesné hodnoty jsou uvedeny v tabulce 6.

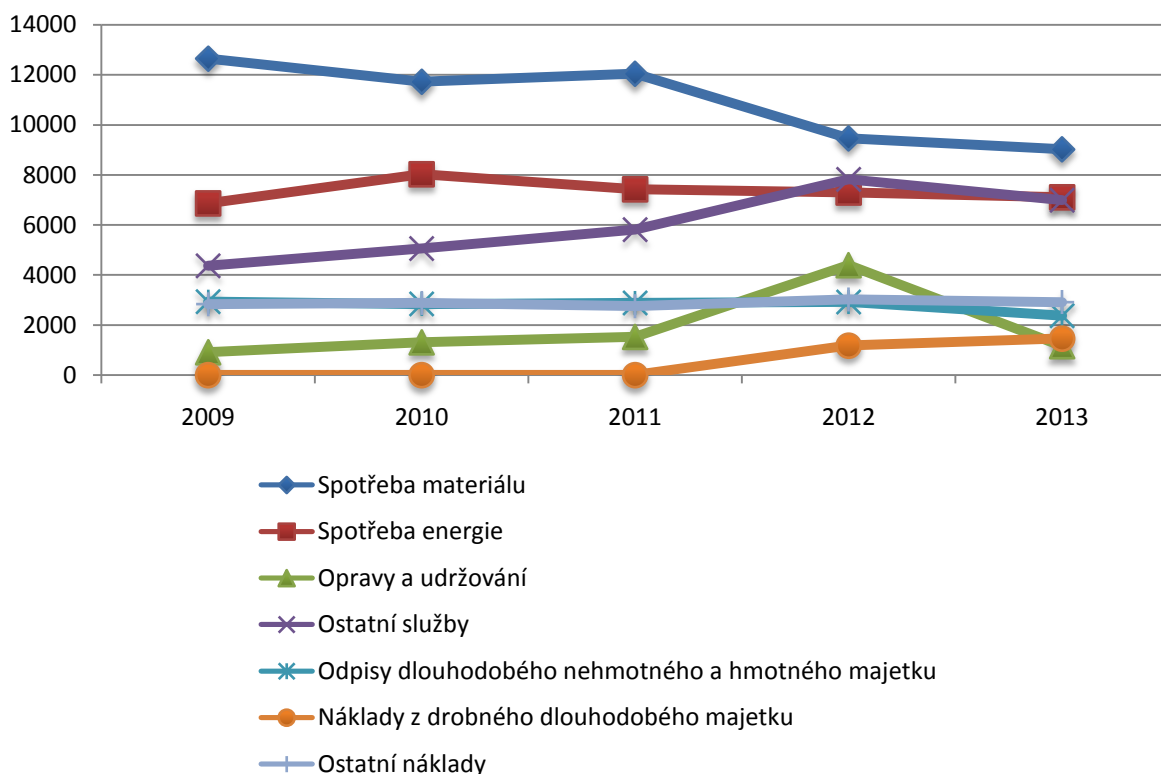
Tabulka 6: Vývoj osobních nákladů (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Personální náklady	89.450	88.118	84.765	81.136	79.326

Zdroj: Interní data VOS a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Personální náklady výrazně klesly v roce 2011 a v roce 2012. V obou letech došlo k výraznému poklesu v důsledku snížení nákladů na platy zaměstnanců školy a s tím související náklady. Začátkem školního roku 2010/2011 byla ukončena pracovní smlouva s 5 pedagogickými pracovníky. Důsledkem byl vliv na snížení nákladů v roce 2010 za období od srpna do prosince, ale zejména pak v roce 2011. Počátkem roku 2011 byli dále propuštěni 3 nepedagogičtí pracovníci. V roce 2012 byla najata externí firma na úklid budov, kterou do té doby zajišťovali zaměstnanci školy. Snížení mzdových nákladů se projevilo v navýšení nákladů za ostatní služby. Pokles v roce 2013 byl způsoben úspornými opatřeními, které jsou podrobněji rozvedeny v kapitole 5.3.2 Vliv reformy systému financování RgŠ na hospodaření SPŠE. Důsledky úsporných opatření se odrazí zejména v následujícím roce 2014. V roce 2013 měla vliv zejména optimalizace úvazků, kdy k 31.1.2013 bylo propuštěno 5 nepedagogických pracovníků a k 31.7.2013 dalších 6 pedagogických pracovníků. Dalšími úspornými kroky, které byly zavedeny počátkem školního roku 2013/2014 a měly tedy vliv na personální náklady, jsou úbytek počtu dělených hodin učitelů a možnost zařazení přespočetných hodin do stanoveného úvazku.

Obrázek 19: Vývoj nákladů v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Náklady na spotřebu materiálu byly z počátku poměrně stabilní, v posledních dvou letech výrazně klesly téměř o 3 mil. Kč. Došlo ke snížení nákladů za nákup potravin, které následně sloužily ke zpracování ve školní jídelně, za nákup literatury, materiálů na provoz, učebních pomůcek do výpočetní techniky, laboratoří a dílen. Výdaje za učební pomůcky byly převedeny na nové účty a vznikly tak náklady za drobný dlouhodobý majetek, které do té doby byly nulové.

Náklady za energie jsou po celou dobu poměrně stabilní. Díky všeobecnému růstu cen energií, došlo v roce 2010 k mírnému nárůstu nákladů na spotřebu energií, na kterém se nejvíce podílely náklady za spotřebu tepla a spotřebu elektrické energie.

Naopak rostoucí trend mají náklady na ostatní služby, které výrazněji vzrostly v roce 2012. Navýšení bylo způsobeno najatou externí firmou na úklid budov. Do té doby úklid zařizovali zaměstnanci školy. V tomtéž roce byly zvýšeny i náklady na opravy a udržování v důsledku vyšších neinvestičních oprav.

Odpisy a ostatní náklady jsou stabilní bez výrazného kolísání. Mezi ostatní náklady byly zařazeny i náklady za cestovné a náklady na reprezentaci, které tuto složku výrazněji neovlivňují. Odpisy majetku jsou stabilní v důsledku neměnné struktury majetku školy.

5.2.3 Vývoj výsledku hospodaření

Výsledek hospodaření vypovídá o tom, jak organizace hospodaří se získanými finančními prostředky. Nejvýraznější část výnosů tvoří příspěvek od kraje, který výrazně ovlivňuje konečný výsledek hospodaření z hlavní činnosti. Konkrétní dílčí hodnoty výnosů i nákladů jsou uvedeny v přílohách B až F.

Tabulka 7: Vývoj výsledku hospodaření z hlavní činnosti v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy	121.082	120.284	117.605	117.325	110.378
Náklady	120.024	119.964	117.215	117.238	110.352
Výsledek hospodaření	1.058	320	390	87	26

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Výnosy jsou výrazně ovlivněny příspěvkem hospodaření, který v roce 2013 dosahuje více než 84% z celkových výnosů. V předchozích letech se podíl na výnosech také pohybuje v rozmezí 84% a 85%. Zlepšený výsledek hospodaření je každoročně převáděn do fondů školy. V průběhu sledovaného období se škola nedostala do ztráty.

V tabulce č. 8 jsou uvedeny výsledky hospodaření z vedlejší činnosti školy. Vedlejší činnost umožňuje škole zlepšit výsledek hospodaření z běžné činnosti a přináší ji další finanční prostředky.

Tabulka 8: Vývoj výsledku hospodaření z vedlejší činnosti v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy	1.384	1.370	1.704	1.966	1.993
Náklady	1.364	1.323	1.492	1.908	1.774
Výsledek hospodaření	20	47	212	58	219

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Příjmy z vedlejší činnosti plynou škole za víkendové ubytování v Domově mládeže, ze školní jídelny, kde je umožněno stravování i cizím lidem, a za pronájem dílen, kterých využívají zámečníci pracující na základě živnostenského oprávnění.

V roce 2011 výrazně vzrostly výnosy oproti předchozímu roku. Příčinou bylo zahájení pronájmu prostor dílen zámečníkům pracujícím na živnostenské oprávnění, kteří od roku 2012 začali využívat i možnost stravování ve školní jídelně. Zvýšený

zájem způsobil vyšší náklady na potraviny a náklady na spotřebu materiálu. To bylo i příčinou sníženého výsledku hospodaření v roce 2012.

Domov mládeže disponuje v současné době s ubytovací kapacitou 697 míst a je jedním z největších ubytovacích zařízení svého druhu v ČR. (VOŠ a SPŠE, 2014) Pokoje jsou víkendově pronajímány a ceny za komerční ubytování jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 9: Ceny za komerční ubytování

Počet osob	Cena (Kč/noc)
2 osoby - dvojlůžkový pokoj	220
1 osoba - dvojlůžkový pokoj	320
1 osoba - jednolůžkový pokoj	320
1 osoba – apartmán	420

Zdroj: VOŠ a SPŠE, 2014

Obyčejné jednolůžkové a dvojlůžkové pokoje nabízí dva pracovní stoly, židle, poličky, lampičky a uzamykatelné skříňky, které jsou využity studenty. Tyto pokoje nemají vlastní sociální zařízení, ale na každém patře je jedno společné. Apartmány obsahují navíc vlastní sociální zařízení, kuchyňský kout, lednici a televizor. (VOŠ a SPŠE, 2014)

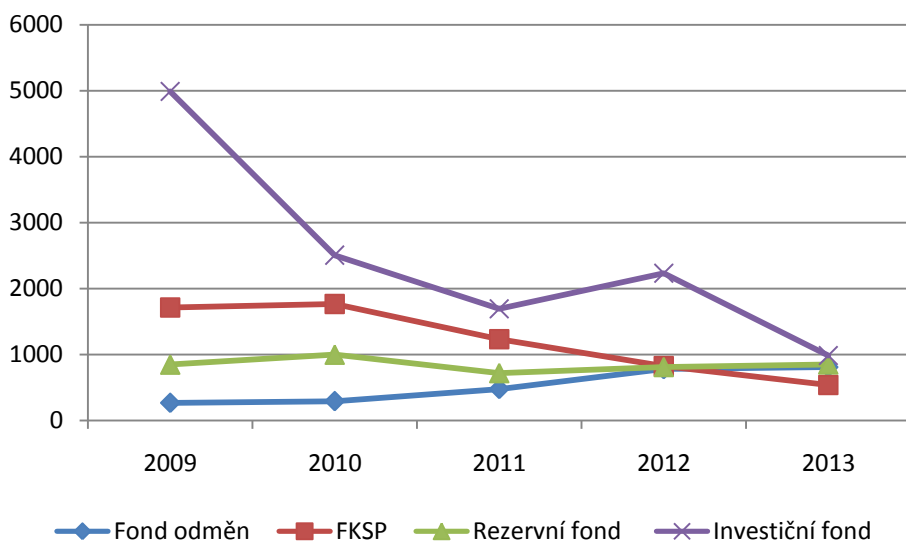
V současné době probíhá pronájem pokojů pouze během víkendů. Ubytovaní nejčastěji využívají sportovci v důsledku blízkosti sportovní haly TJ Lokomotiva nebo bazénu na Slovanech.

Školní jídelna zajišťuje stravování pro téměř 250 strávníků, kteří nejsou studenty ani zaměstnanci školy a školských zařízení. Využívají možnosti stravování v době obědů za cenu 36 Kč/oběd a dále si mohou připlatit za saláty a moučníky dalších 23 Kč.

5.2.4 Hospodaření s fondy

VOŠ a SPŠE v Plzni vytváří fond odměn, FKSP, rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, rezervní fond z ostatních titulů a investiční fond. Vývoj jednotlivých fondů v letech 2009 až 2013 je zobrazen na obrázku č. 20. Přesné hodnoty jednotlivých fondů jsou uvedeny v příloze G.

Obrázek 20: Vývoj fondů v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Fond odměn je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření. Finanční prostředky jsou z něho čerpány na odměny zaměstnanců nebo na úhradu případného překročení mzdových prostředků. Fond odměn postupně narůstá a v následujících letech se předpokládá výplata odměn zaměstnancům.

Střední škola tvoří FKSP na základě vyhlášky č. 365/2010 Sb. o fondu kulturních a sociálních potřeb. Dle této vyhlášky je FKSP tvořen ve výši 1% z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů. (Vyhláška č. 365/2010 Sb.) Finanční prostředky jsou čerpány na kulturní vyžití, podporu stravování ve školní jídelně a jako příspěvek na rekreaci zaměstnanců. Od roku 2010 začal fond klesat v důsledku poklesu přidělu z 2% na 1% dle nové vyhlášky.

Rezervní fond škola tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření, slouží jí k pokrytí ztráty z minulých let nebo k rozvoji její činnosti. Rezervní fond v roce 2011 poklesl. Příčinou snížení byl převod části finančních prostředků do investičního fondu. Žádost o převod musela být schválena zřizovatelem školy. Od roku 2012 rezervní fond roste v důsledku zlepšeného výsledku hospodaření.

Investiční fond je vytvářen za účelem financování investičních potřeb. Škola ho tvoří z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku a z investičních dotací od kraje. Střední škola tento fond využívá k financování investičních výdajů a jiných investičních potřeb školy. Kolísání investičního fondu je způsobeno tím, kolik v jakém

roce škola obdrží účelových investičních dotací od zřizovatele. V roce 2008 škola obdržela dotaci ve výši 7 mil na nová okna v Domově mládeže a přípojky tepla, v roce 2009 byla dotace 5,7 mil na renovaci hřiště a okna ve zbylých patrech Domova mládeže. Tato dotace nebyla dočerpána a zůstala koncem roku na investičním fondu. V roce 2010 škola neobdržela žádnou finanční dotaci a hospodařila se zůstatkem z roku 2009 navýšeným o odpisy. Během roku 2011 byly do investičního fondu převedeny finanční prostředky z rezervního fondu a škola neobdržela žádné finanční dotace. Škola tedy hospodařila s vlastními prostředky. Díky převodu finančních prostředků z rezervního fondu nebyl pokles tak strmý jako v roce 2010. V průběhu roku 2012 probíhala ve škole rekonstrukce celého druhého pavilonu, který byl financován z dotačního programu fondů EU. V roce 2013 škola hospodařila pouze se zůstatkem investičního fondu z roku 2012, který byl navýšen o odpisy, proto hodnota investičního fondu poklesla.

5.3 Reforma systému financování RgŠ

Reforma systému financování RgŠ měla vstoupit v platnost od 1.1.2014. V důsledku pádu vlády Petra Nečase, který podal 17.6.2013 demisi, došlo k zastavení reformy. Nová vláda zatím nevydala žádné prohlášení týkající se nového systému financování. (Kopecký, 2013) V důsledku plánované reformy podstoupila VOŠ a SPŠE úsporná opatření, která budou dále rozvedena. V první části bude rozepsána koncepce plánované reformy a následně budou uvedeny uskutečněná opatření a vliv na hospodaření střední školy.

5.3.1 Koncepční záměr reformy systému financování RgŠ

Negativa stávajícího systému financování vyplývající z provedených analýz MŠMT:

- prostřednictvím krajských normativů je krajským úřadům poskytována velká míra rozhodovacích pravomocí bez odpovídající spoluodpovědnosti za financování,
- stávající systém dostatečně nepodporuje optimalizaci škol a školských zařízení, jeho nynějším cílem je přerozdělit prostředky SR tak, aby byl zachován stávající počet škol a školských zařízení,
- nevytváří pro školy potřebné stabilní a transparentní ekonomické prostředí,
- nedostatečně podporuje kvalitu a efektivitu vzdělávání,

- neumožňuje dostatečné zacílení finančních prostředků, které jsou přerozdělovány krajskými úřady ze SR. (MŠMT, 2011)

Důsledkem výše uvedených bodů jsou neúměrné a do budoucna dále neakceptovatelné mezikrajové rozdíly v podpoře vzdělávání. (MŠMT, 2011)

Nový systém financování by měl vést k ekonomickému zefektivnění systému prostřednictvím zvýšení cílenosti finančních prostředků. Měl by podpořit optimalizaci škol a školských zařízení v důsledku zvýšení spoluodpovědnosti zřizovatelů, zjednoduší administrativu na straně příjemců finančních prostředků prostřednictvím zrušení limitů mzdové regulace. Dále by měl zajistit rovnost podpory zřizovatelů škol při poskytování veřejné vzdělávací služby. Možnou cestou k realizaci je sjednocení způsobu financování veřejného a soukromého školství. (MŠMT, 2011) Další základní atributy nového systému a cesty k jejich realizaci jsou zobrazeny v navrhovaném konceptu řešení systému financování RgŠ, který je uveden v příloze H.

Pro naplnění požadavků nového systému financování RgŠ by mělo dojít k upuštění od stávajícího normativního přístupu prostřednictvím republikových a krajských normativů. Došlo by k zavedení oborových normativů pro školy a obory vzdělávání na základě jasně definované optimální organizace škol. Oborové normativy jsou stanoveny na optimální jednotku výkonu, pro optimální organizaci a optimální rozsah. Stávající výkonové financování na žáka je potřeba doplnit o další parametry, které odlišují konkrétní organizaci vzdělávání žáka v konkrétní škole od optimální organizace. V důsledku existence škol a školských zařízení, ve kterých nelze jednoznačně definovat optimální rozsah vzdělávání nebo jednotku výkonu, je nutné doplnit systém oborových normativů o systém normativně nákladového financování z rozpočtu MŠMT. V tomto systému bude prostřednictvím právního předpisu zajištěna jednotková míra podpory pro nepedagogické práce, školské služby a zájmové vzdělávání. Dalším základním krokem nového systému je cílená podpora vybraného okruhu škol a oborů vzdělávání, které by vzhledem k nízké naplněnosti měly problém s vlastním finančním zabezpečením, ale jejich zachování je potřebné (např. ZŠ pouze s prvním stupněm, MŠ s jednou třídou nebo vybrané obory). (MŠMT, 2011)

Prostřednictvím oborových normativů budou zajištěny ve všech krajích stejné podmínky vzdělávání i stejný objem prostředků na mzdy pedagogických pracovníků, na učebnice, učební pomůcky a další výdaje, které jsou hrazeny státem. Dojde

k odstranění rozdílných ekonomických podpor v jednotlivých krajích a k podpoře oblastí, které v současném systému nelze financovat, např. činnost školních psychologů, podpora žáků, kteří potřebují asistenta, aj. Dalším přínosem bude zjednodušení administrativy, nastolení rovnosti podpory vzdělávání v jednotlivých krajích, rovnosti veřejných a soukromých škol, aj. přínosy uvedeny v příloze H. Další základní atributy nového systému jsou zobrazeny v navrhovaném konceptu řešení systému financování RgŠ, který je uveden v příloze H. (MŠMT, 2011)

5.3.2 Vliv reformy systému financování RgŠ na hospodaření SPŠE

Plánovaná reforma byla pro SPŠE hrozbou nižších finančních prostředků. Pro zjištění vlivu reformy systému financování RgŠ na hospodaření SPŠE je uvedeno porovnání výše prostředků přidělených prostřednictvím oborového normativu s výší prostředků přidělených prostřednictvím krajských normativů za rok 2013 pro jednotlivé obory SPŠE.

Obrázek 21: Srovnání přidělených prostředků prostřednictvím oborových a krajských normativů (v Kč)

Škola		Krajské normativy 2013		Nový systém		Porovnání	
Název oboru	Celkem žáků	MP + ONIV	Celkem na obor	Oborový normativ	Celkem na obor	Rozdíl	Změna v %
IT	415	40.232	16.696.322	36.500	15.147.500	-1.548.822	-10,22%
ELT	294	46.866	13.778.604	39.500	11.613.000	-2.165.604	-18,65%
TL	141	47.938	6.759.244	36.500	5.146.500	-1.612.744	-31,34%
Celkem	850		37.234.170		31.907.000	-5.327.170	-16,70%

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

V důsledku reformy systému financování RgŠ, která měla v plánu zrušit stávající systém s republikovými a krajskými normativy, by došlo pro SPŠE k celkovému úbytku finančních prostředků získaných ze SR o 16,7%, resp. o 5.327.170 Kč. K největšímu rozdílu v přidělených finančních prostředcích by pro školu došlo u oboru Technického lycea, kdy by se finanční prostředky snížily ze 47.938 Kč/žáka na 36.500 Kč/žáka, důsledkem by bylo snížení celkových finančních prostředků pro tento obor o 31,34%. Výsledné snížení celkových finančních prostředků by pravděpodobně vedlo k naplnění hlavního cíle reformy, kterým je snaha zastavit rostoucí veřejný dluh a nastavit

parametry rozpočtové politiky tak, aby v roce 2016 došlo k vyrovnání veřejných rozpočtů. Touto reformou by skutečně došlo k zajištění rovnosti finanční podpory při poskytování veřejné vzdělávací služby a k podpoře existence škol v malých obcích, ale nedostatečně charakterizuje a neodděluje náročnost vzdělávání na jednotlivých školách např. z hlediska potřebného vybavení pro studium technických oborů. Oborové normativy nezohledňují požadavky na trhu práce a nepřihlíží ke specifikám a prioritám jednotlivých krajů, na základě kterých bylo technické vzdělávání více podporováno prostřednictvím krajských normativů.

SPŠE, která poskytuje svým studentům technické vzdělání, by v důsledku reformy byla značně znevýhodněna a přišla by o nemalé finanční prostředky, které jsou pro poskytování kvalitního vzdělávání tak potřebné.

Na základě plánované reformy musela škola realizovat určitá opatření, která vedla k řešení plánované reformy.

Cílem školy bylo pro nadcházející rok 2013/2014:

- přijmout co nejvíce studentů,
- udržet co největší počet studentů na škole na co nejdelší možnou dobu,
- vytvářet třídy s účelovým počtem žáků:
  - 1. a 2. ročníky – 30 žáků,
  - 3. a 4. ročníky – max. 26 žáků,
- optimalizovat úvazky na další školní rok,
- podporovat konání akcí typu Otevíráme dveře vzděláváním.

V důsledku optimalizace úvazků bylo k 31.1.2013 propuštěno 5 nepedagogických pracovníků a k 31.8.2013 byla ukončena pracovní smlouva i s 6 pedagogickými pracovníky, kteří pracovali na plný úvazek. Propuštění zaměstnanců mělo významný vliv na snížení personálních nákladů již v roce 2013. V roce 2014 se plně projeví propuštění i pedagogických pracovníků.

Dalším nástrojem, který vedl ke snížení nákladů, bylo snížení počtu dělených hodin, díky optimalizaci počtu žáků ve skupině. Plánována finanční úspora v roce 2013/2014 je ve výši 4 mil. Kč. Koeficienty dělených hodin z hlediska jednotlivých předmětových komisí jsou uvedeny v následujících tabulkách pro školní roky 2012/2013 a optimalizované koeficienty pro školní rok 2013/2014.

Tabulka 10: Počty dělených hodin

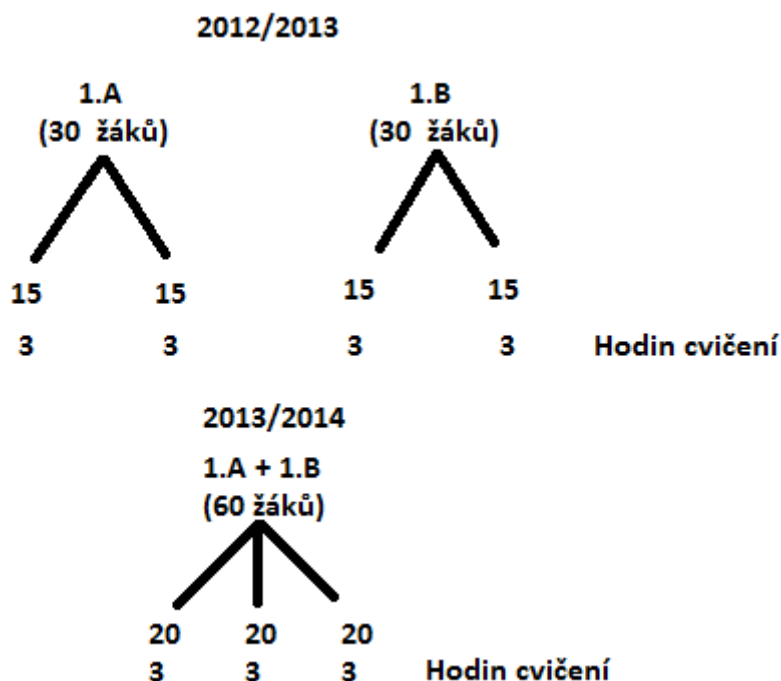
Komise	2012/2013			2013/2014		
	Hodiny žáci	Hodiny učitelé	Koeficient dělení	Hodiny žáci	Hodiny učitelé	Koeficient dělení
ANJ, CZJ	143	299	2,09	140	192	1,37
CJL	163	185	1,13	165	173	1,05
EKO	69	81	1,17	68	78	1,15
ELT	190	327	1,72	182	249	1,37
MAT	195	223	1,14	200	215	1,08
STR	34	57	1,68	32	46	1,44
TEV	71	89	1,25	73	83	1,14
VTH	67	106	1,58	70	97	1,39
VTS	117	192	1,64	123	202	1,64
Celkem	1049	1559	1,49	1053	1335	1,27

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

V prvním sloupci jsou uvedeny celkové počty hodin žáků v rámci jednotlivých předmětových komisí. Druhý sloupec zobrazuje celkové počty hodin, které učitelé vynaloží v rámci jednotlivých předmětových komisí. Přesah plyne z počtu dělných hodin, které jednotliví pedagogičtí pracovníci absolvují z důvodu rozdělení tříd na skupiny v rámci jednotlivých předmětů. Koeficient dělení představuje pouze poměr mezi hodiny učitelů a hodiny žáků.

K nejvýraznějšímu snížení počtu dělených hodin došlo v rámci předmětových komisí cizích jazyků. Dělené hodiny ubyly u téměř všech komisí, ale snížení nebylo tak markantní jako u jazykových komisí. V rámci ostatních předmětů bylo snahou ponechat dělené hodiny pouze u prvních ročníků, kde je nejvíce dětí ve třídě. V rámci jazyků došlo k výraznému snížení počtu půlených hodin pro učitele a to o 107 hodin. Příčinou bylo slučování více tříd tak, aby byly utvořeny jazykové skupiny po 20 žácích, v loňském roce však byly skupiny vytvářeny na 15 dětí ve skupině. Díky optimalizaci počtu dělených hodin došlo ke snížení koeficientu dělení z 1,49 na 1,27. V případě, že by došlo k zavedení oborového normativu, bylo by nutné tento koeficient dělení snížit na 1,17, aby došlo k pokrytí základních platů. Systém, jak došlo k úbytku počtu dělných hodin, je vysvětlen na následujícím obrázku.

Obrázek 22: Příklad na rozdělení žáků do skupin

Zdroj: Vlastní zpracování, 2014

Ve školním roce 2012/2013 mohla být každá třída rozdělena na 2 skupiny, učitelé na vyučování jazykového předmětu 2 tříd strávili 12 hodin, zatímco pro žáka to byly hodiny 3. V roce 2013/2014 došlo ke sloučení 2 a více tříd tak, aby žáci utvořili skupiny po 20 dětech. Na příkladu došlo ke sloučení 2 tříd, které byly rozděleny do 3 skupin, díky tomu došlo ke snížení počtu dělených hodin o 3 hodiny pro učitele. Pedagogický pracovník místo 12 vyučovacích hodin odučil pouze 9. Tímto způsobem došlo v rámci jazyků k výraznému snížení počtu dělných hodin, které přineslo finanční úsporu.

Poslední úsporné opatření bylo umožněno na základě změny zákona č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, který vstoupil v účinnost od 1. 9. 2012. Tato možnost byla ovšem využita až od školního roku 2013/2014. Jedná se o možnost zařazení přespočetných hodin do úvazku učitele, kterému odpadly vyučovací hodiny a přespočetné hodiny v tomto případě fungují jako náhrada odpadlých hodin. Přespočetné hodiny jsou přímou pedagogickou činností nad stanovený rozsah hodin. Pokud učitelé pracují nad 21 hodin týdně, 22. hodina a další jsou počítány jako přespočetné, které jsou hrazeny jako dvojnásobek průměrného hodinového výdělku. V případě, že je možné přespočetné hodiny vložit zaměstnanci do 21 hodin stanoveného úvazku, nejsou mu tyto hodiny hrazeny dvojnásobnou sazbou a nenavýšují tedy výplatu

zaměstnanec. Přespočetná hodina ale není to samé jako přesčasová hodina. Přesčasová hodina je taková, která vzniká zaměstnanci v případě, kdy pracuje o víkendech. Příkladem může být den otevřených dveří, který probíhá vždy v pátek odpoledne a v sobotu dopoledne nebo lyžařský kurz, kdy pedagogičtí pracovníci dohlíží na svěřené studenty po celý den a i během víkendu. Tyto hodiny jsou následně zaměstnanci vybírány jako náhradní volno nebo propláceny dle sazeb zákona č. 262/2006 Sb. zákoníku práce v závislosti na dni, ve kterém tyto přesčasy vznikly. Tato změna měla vliv na snížení personálních nákladů již v roce 2013. Využití přespočetných hodin je poměrně obvyklou záležitostí a úspora plynoucí z této možnosti ve školním roce 2013/2014 je odhadována ve výši 350.000 Kč.

Na základě plánované reformy by škola získala o 5.327.170 Kč méně. Zavedená úsporná opatření by vedla k dostatečnému pokrytí tohoto úbytku a škola by se tak neměla dostat do ztráty. Vzhledem k tomu, že reforma zavedená nebyla, je předpokládáno zvýšení zisku z hlavní činnosti, což by se mělo odrazit v odměnách zaměstnanců.

5.4 Možná řešení reformy systému financování RgŠ

Koncept plánované reformy systému financování RgŠ, který byl představen v předchozí kapitole, by pravděpodobně vedl k úspoře finančních prostředků a ke snížení vládního dluhu, ale vedl by i k podpoře kvalitního vzdělávání, které je pro růst ekonomiky tak důležité?

Ke zkvalitnění úrovně vzdělávání by mohlo dojít tak, že by školám byly finanční prostředky rozdělovány nejen podle počtu studentů, ale také podle úrovně vzdělání, kterou dosáhli její absolventi. Pro porovnání úrovně dosaženého vzdělání by na sekundární úrovni vzdělávání u škol se studijními obory zakončenými maturitní zkouškou mohly být použity výsledky státních maturit absolventů každé školy. Státní maturity v ČR fungují již od roku 2011. Po dlouhých přípravách, které trvaly 13 let, však ještě nedošlo k ustálení a vytříbení této zkoušky natolik, aby její výsledky bylo možné použít jako kritérium pro zcela objektivní porovnání výsledků vzdělávání na jednotlivých školách a následně jako kritérium pro financování středních škol.

Využití státních maturit by mohlo být následující:

1. Zůstane zachován stávající systém se základní úrovní státní maturitní zkoušky. Úroveň poskytovaného vzdělání na gymnáziích ale nelze srovnávat s úrovní vzdělání na odborných školách nebo na učilištích. Žáci středních odborných učilišť (SOU) a středních odborných škol (SOŠ) by jistě v tomto srovnání dosahovali u státních maturit horších výsledků a tím by jejich školy dostávaly nižší finanční prostředky. Východiskem z této situace by bylo porovnat výsledky maturantů škol stejného typu a zaměření. Došlo by tak k rozřazení škol, jejichž úroveň vzdělávání je srovnatelná.
2. Obnovit předchozí systém státních maturit a opětovně zavést víceúrovňovou maturitní zkoušku, kde volba úrovně by zůstala volitelná. Aby byl tento systém funkční, musela by být vyšší úroveň státní maturitní zkoušky zohledněna například při přijímacích zkouškách na vysoké školy. V případě, že by i nadále VŠ nezohledňovaly při přijímacím řízení vyšší úroveň maturitní zkoušky, neměli by maturanti potřebu si tuto obtížnější zkoušku volit a osvojit si takové znalosti, aby zkoušku na této úrovni zvládli. V rámci přijímacího řízení na vysoké školy by mohli být studenti s vyšší úrovní maturitní zkoušky přijímáni bez přijímacích zkoušek a ostatní by byli nuceni tuto zkoušku vykonat. Další možností je zavedení 3 úrovněv maturitní zkoušky. Nejnižší zvolená úroveň by v rámci přijímacího řízení na vysoké školy nebyla vůbec akceptována. Absolventi se střední úrovní by museli vykonat přijímací zkoušky a absolventi s nejvyšší úrovní by byli přijati bez přijímacích zkoušek. Tato možnost by nejvhodněji zohledňovala úroveň dosaženého vzdělání absolventů a zároveň by ze studia na vysokých školách vyloučila studenty s nízkou úrovní maturitní zkoušky. Zavedení 3 úrovněv systému by ale bylo finančně velmi nákladné a na přípravu i schválení by byl potřeba dlouhodobý časový horizont. Pro následné srovnání škol by u této možnosti víceúrovňové státní maturity bylo nejspravedlivější porovnání škol stejného typu a zaměření.

Další otázkou by bylo, jak zajistit, aby výsledky státních maturitních zkoušek byly naprosto objektivní. Školy, snažící se o co nejlepší výsledky svých maturantů a tím i o dosažení na co největší množství finančních prostředků, by mohly začít v rámci maturitní zkoušky „podvádět“. Pro zabezpečení objektivit maturitní zkoušky

existují 3 možnosti. První možností je, že v rámci jednotlivých škol, kde se budou konat testy a písemné práce společné části maturitních zkoušek, budou jednotliví pedagogičtí pracovníci rozděleni tak, aby nebyli zadavateli ve škole svého zaměstnavatele. Toto řešení by vedlo k dodatečným nákladům na přemístění jednotlivých pedagogů, které by musela hradit samotná škola nebo stát. Zvýšily by se tedy náklady související s konáním maturitních zkoušek. Druhou a pro stát i školy úspornější variantou by bylo rozdělit jednotlivé studenty a namíchat je v rámci většího množství škol. Není však možné namíchat školy z celé republiky. Studenti by za konáním maturitní zkoušky museli dojíždět až na druhý kraj republiky a byly by dlouhou cestou značně znevýhodněni. Tento systém by se zajisté nesetkal s dobrou zpětnou vazbou ani od rodičů těchto žáků. V důsledku toho by mohl být okruh na dojíždění stanoven v délce např. 50 km od navštěvované školy. Náklady související s touto možností by byly ve výši rozeslaných dopisů jednotlivým studentům se dnem, místem a časem konání maturitní zkoušky, kam by se musel student na vlastní náklady dopravit. Úspornějším řešením by bylo rozesílat dopisy prostřednictvím elektronické pošty. Jinou možností, jak zajistit objektivitu společné části státních maturitních zkoušek, by bylo svěřit celou organizaci zadávání maturitních testů a písemných prací externí na škole nezávislé firmě, která by pak testy a písemné práce studentů předala Centru pro zjišťování výsledků vzdělávání (CERMAT).

Při rozdělování finančních prostředků jednotlivým školám by bylo spravedlivé přestat poskytovat finanční prostředky pouze podle počtu studentů. Tento způsob nutí školy nabírat velké množství studentů i bez ohledu na jejich dostatečné studijní předpoklady. Velkému počtu žáků nebo žákům s horšími studijními předpoklady se pak školy nemohou věnovat tak, aby se zvýšila úroveň vzdělávání. Pokud by se ale tento systém financování úplně zrušil a přešlo by se na fixní částky, mohly by školy nabírat menší množství studentů s dobrými studijními předpoklady, které by pak mohly velmi kvalitně vzdělávat a připravovat na konání maturitní zkoušky, na další studium na VŠ nebo na jejich pracovní praxi. Tato změna by sice vedla ke zkvalitňování vzdělávání, ale i k propouštění pedagogických pracovníků nebo snižování jejich úvazků. Obě extrémní situace by vedly k nerovnosti mezi jednotlivými školami, protože dosažené výsledky u maturitní zkoušky by byly u škol s nízkým počtem studentů lepší než u škol s vyšším počtem. Nejvhodnější by byl průnik těchto extrémních situací. Normativy stanovené na hlavu studenta by tedy zůstaly, pro tento koncept budou označeny

jako vzdělávací normativy. Pro zajištění spravedlivého rozdělení finančních prostředků by byla stanovena minimální hranice vzdělávacího normativu. Pokud by byla zachována 1 úroveň maturitní zkoušky a školy by byly rozděleny podle svého zaměření, pak by dalším kritériem k určení úspěšnosti příslušné školy mohla být procentuální úspěšnost jejich maturantů u jednotlivých maturitních zkoušek neboli úroveň znalostí absolventů dané školy. Bylo by tak možné stanovit minimální hranici na základě dosaženého průměru úspěšnosti z předchozích let pro jednotlivé skupiny. Takto definovaná minimální hranice by mohla zůstat i u víceúrovňové maturity. Výpočet úspěšnosti by zde ale musel zohledňovat počty studentů, kteří si zvolí vyšší úroveň, předem stanovenými koeficienty.

Od minimální hranice vzdělávacího normativu by bylo možné pokračovat 2 možnými cestami. První by bylo tzv. pásmové financování, kde by se výše přidělených prostředků navyšovala např. po 0,5% úspěšnosti a výše přidělených prostředků by se navyšovala např. o 10%. Druhou možností by bylo, že každá další škola, která by byla úspěšnější než ta předchozí (nejníže ale ta, která dosáhla minimální hranice) by dostala pevně stanovené navýšení. Znamenalo by to, že za každé lepší umístění by se dostávalo např. o 1.000 Kč na hlavu studenta více než předcházející hůře umístěná škola. Finanční částky pro minimální hranici vzdělávacího normativu i následné navyšování by bylo velmi důležité přesně stanovit a rozpočítat na základě údajů z MŠMT a SR. Tato úvaha je pouze modelem, jak by financování RgŠ mohlo fungovat. Cílem není stanovit přesné hodnoty, ale nastavit možná kritéria.

Důsledkem snahy škol o co nejvyšší dosaženou úspěšnost u maturitních zkoušek by byl pravděpodobně také přechod na přijímací zkoušky, na základě kterých by si škola mohla studenty vybírat podle jejich skutečných studijních předpokladů. Školy by nebyly nuceny nabírat co největší počet studentů, ale vzhledem k normativnímu přístupu financování na žáka, by musela nabrat dostatečné množství, aby pokryla potřebné náklady. Došlo by tedy k situaci, kdy by žáci ze základních škol bojovali o to, aby se dostali na úspěšnou a prestižní školu a získali tak kvalitnější vzdělání. To by znamenalo, že by uchazeči o studium na SŠ byli motivováni získat a osvojit si na ZŠ co možná nejlepší znalosti. Střední školy by pak měly prostor pro individuální vzdělávání svých studentů, kterým by se díky tomu mohly více věnovat. Na základě kvalitního vzdělání by měli maturanti vysokou pravděpodobnost úspěšného složení

maturitní zkoušky a lepší postavení při přechodu na vysokou školu. Naopak školy, které by dosahovaly nízké úspěšnosti, by byly nuceny ukončit svoji činnost, což je v důsledku snižujícího se počtu dětí vlivem demografického vývoje také žádoucí. V důsledku konání přijímacích zkoušek a nejistoty z přijetí na kvalitnější školu, by byli žáci ZŠ s horšími studijními předpoklady nuceni podat přihlášky i na střední odborná učiliště. Jak plyne z předchozí analýzy současné situace, odborná učiliště v současnosti nedostatečně naplňují své kapacity a ubývá tak mladých lidí s výučním listem, tedy kvalitních řemeslníků, kteří jsou pro ekonomický růst země velmi důležití.

Další otázkou je, od kdy by se na tento systém dalo přejít tak, aby měly školy rovnocenné šance. Vzhledem k výpočtu minimální hranice na základě průměrné úspěšnosti skupiny by bylo možné přejít na nový systém okamžitě. Pro rovnocenné podmínky všech by se výpočet průměru započal od doby zrušení dvouúrovňové maturitní zkoušky. V případě, že by byl zvolen víceúrovňový systém, došlo by k započetí výpočtu průměru až od roku následujícího po přechodu na nový systém.

Zatím zde bylo řešeno financování středních škol, jedná se ale o návrh možností pro reformu financování RgŠ, do které spadají i ZŠ. Pro ZŠ by mohl existovat velmi obdobný systém financování. Kritériem k porovnání úrovně vzdělávání ZŠ by mohly být výsledky srovnávacích testů žáků 5. a 9. tříd. Rozdělení finančních prostředků by pak probíhalo obdobně jako u sekundární úrovně. Žáci základních škol by byli motivováni hrozbou přijímacích zkoušek na střední školy ke zvyšování úrovně svého vzdělání. Základem pro správné fungování tohoto systému, který by vedl ke zvýšení úrovně vzdělání, je hrozba přijímacích zkoušek na střední školy, které by musely být zákonem upravené jako povinné. Obdobně je i důležitá vazba na vysoké školy, které by přijímaly kvalitněji připravené absolventy ze sekundární úrovně vzdělávání.

V důsledku optimalizace škol by mohlo dojít k úspoře finančních prostředků, které by mohly být využity např. na otevírání mateřských škol, kterých je v současné době v ČR nedostatek. (Česká škola, 2013)

Dalším kritériem pro určení kvality jednotlivých SŠ by mohlo být jejich porovnání na základě úspěšnosti absolventů v rámci studia na vysoké škole. Tato možnost by byla obtížně měřitelná a zejména obtížně srovnatelná. Pro vysoké školy by to znamenalo administrativní zátěž související se zaznamenáváním dosažených úspěchů jednotlivých studentů, kteří by byli rozřazováni na základě absolvované sekundární úrovně. Nebylo

by možné srovnávat obtížnost jednotlivých vysokých škol stejným stupněm, musela by být rozlišena přesně stanovenými koeficienty. Navíc studenti, kteří pokračují ve vzdělávání na vysokých školách, ale po roce studia se rozhodnou ukončit nebo změnit školu, protože jim zvolený obor nevyhovuje, by v tomto roce srovnávání byli neúspěšní. Pokud by v následujícím roce nastoupili opět do prvního ročníku bakalářského studia, byli by zahrnuti mezi mladší absolventy a docházelo by ke zkreslování výsledků srovnání. Rozdělení finančních prostředků by tedy vzhledem k těmto okolnostem bylo velmi složité a nebylo by dostatečně relevantní. Ne všichni absolventi, kteří získají středoškolské vzdělání s maturitou, se po absolvování této úrovně rozhodnou pokračovat ve studiu v rámci terciárního vzdělání. Někteří po ukončení středoškolského studia vstupují přímo na trh práce. Úspěšnost absolventů na trhu práce je téměř nemožné srovnávat tak, aby výstup byl použitelný pro rozhodování o poskytovaných finančních prostředcích v rámci systému financování středních škol.

6 Analýza možností financování konkrétního investičního záměru

Ve vybrané škole byl zvolen investiční záměr, na základě kterého budou specifikovány požadavky pro čerpání finančních prostředků z fondů EU a ze státních dotací. Vzhledem k tomu, že oba způsoby jsou velmi podobné, bude podrobněji rozpracován postup získávání finančních prostředků z fondů EU. V rámci kapitoly o státních dotacích budou rozebrány nejvýznamnější rozdíly mezi těmito možnostmi financování.

6.1 Základní údaje investičního záměru

Vybraný investiční záměr se zaměřuje na nákup nových strojů a zařízení, které pomohou zlepšit vybavení odborných učeben školy. Konkrétně jde o učebny analogové a digitální techniky, učebny automatizační techniky, učebny hardware, přírodovědné laboratoře a CNC dílny. Investiční záměr povede ke zkvalitnění procesu odborného a technického vzdělávání v oborech Elektrotechnika, Informační technologie a Technické lyceum. Projekt byl zahájen 1.10.2013 a datum ukončení projektu je stanoven na 27.3.2015. Celkové způsobilé výdaje projektu jsou stanoveny na 5.783.690 Kč. (Interní data VOŠ a SPŠE, 2014)

Vzhledem k vysoké finanční náročnosti není možné financovat investiční záměr z vlastních zdrojů nebo ze zdrojů zřizovatele. V rámci analýzy budou rozebrány možnosti financování prostřednictvím státní dotace a dotace z fondů EU.

6.2 Dotace z fondů EU

Předpokladem pro získání finančních prostředků z fondů EU je zařazení investičního záměru do Operačního programu (OP). V našem případě jde o Regionální operační program (ROP) NUTS II Jihozápad pro Plzeňský a Jihočeský kraj. Výbor Regionální rady schválil ke dni 30.9.2013 výzvu č. 27 zaměřenou na Rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství. Cílem této výzvy je modernizovat objekty a prostory pro počáteční vzdělávání a zlepšit vybavení škol a školských zařízení pro zkvalitnění procesu vzdělávání. V rámci programu budou podpořeny zejména projekty zaměřené na nákup vybavení a souvisejících technologií, které umožní zlepšit kvalitu výuky a realizovat modernizované vzdělávací programy. Výzva byla zveřejněna

dne 2.10.2013 a žádosti o zařazení do projektu bylo možné posílat do 20.12.2013. (ROP Jihozápad, 2014)

6.2.1 Přípravná fáze

Do přípravné fáze je zařazena tvorba investičního záměru, který se předkládá kraji jakožto zřizovateli. V této fázi nemusí být zatím projekt detailně zpracován. Odbor školství projedná všechny předložené žádosti a vybere ty, které podpoří. Tyto žádosti pak dále musí schválit krajská rada. Následujícím krokem je zpracování žádosti o podporu projektu, která je žadateli k dispozici v elektronické formě v internetové aplikaci Benefit7. Tato aplikace provádí žadatele a dává mu pokyny pro vyplnění. Software automaticky vygeneruje výsledný soubor, který si žadatel vytiskne a předloží ho na příslušné pobočce ROP. Kromě vlastní žádosti musí žadatel předložit i povinné přílohy.

SPŠE předkládala následující přílohy, které jsou již detailně rozpracovány.

1. Doklady o právní subjektivitě, které se skládají ze zřizovací listiny, z dokladu o přidělení identifikačního čísla (IČ), z výpisu z rejstříku škol a školských zařízení a z dokladu o jmenování statutárního zástupce do funkce.
2. Podklady pro posouzení finančního zdraví žadatele, které je přikládáno za účelem zjištění, zda je žadatel schopen dostát svým závazkům a realizovat projekt.
3. Doklad o prokázání vlastnických vztahů, protože realizace projektu souvisí s konkrétními budovami a musí být vyjasněny majetkoprávní vztahy, které souvisí s projektem. Příloha obsahuje výpis z katastru nemovitostí, snímek z katastrální mapy se zřetelným označením dotyčných budov a souhlas zřizovatele školy.
4. Posouzení vlivu projektu na životní prostředí, které je doloženo vyjádřením orgánu Environmental Impact Assessment (EIA) a stanovisko orgánu ochrany přírody z hlediska vlivu projektu na územní soustavy.
5. Podklady pro finanční a ekonomické hodnocení projektu, které je doloženo zjednodušeným finančním a ekonomickým hodnocením projektu.
6. Doklad o finančním krytí projektu, jehož obsahem je souhlas zřizovatele o realizaci projektu včetně příslibu finančního zajištění projektu v rámci rozpočtu kraje s uvedenou přesnou výší finančních prostředků.

7. Podrobný rozpočet projektu, který je uveden v příloze I.
8. Osvědčení o registraci k dani z přidané hodnoty (DPH), kde žadatel dokládá, že je registrován k DPH, ale není plátcem ve vztahu k aktivitám projektu.
9. Partnerská smlouva se společností Czech Nature Energy a.s., která příležitostně, ale dlouhodobě vypomáhá škole s realizací projektů. Partner se bude podílet na přípravě realizace projektu prostřednictvím konzultací při přípravě projektové žádosti, poradenstvím při přípravě výběrového řízení a konzultacemi při posuzování zkušebního provozu.
10. Usnesení zastupitelstva / rady o preferencích kraje ohledně projektu. (Interní data VOŠ a SPŠE, 2014)

Hodnocení žádostí o podporu projektu začíná po uplynutí termínu pro předkládání žádosti, kdy pověření pracovníci příslušného oddělení otevrou všechny obálky a zaevidují žádosti. Proces hodnocení zahrnuje 3 jednotlivá kola.

V rámci prvního kola jsou hodnoceny formální náležitosti a je hodnocena přijatelnost projektu. Hodnotitel posuzuje splnění jednotlivých kritérií formálních náležitostí a hodnotí, zda bylo nebo nebylo dané kritérium naplněno. Aby mohla žádost postoupit do dalšího kola, musí splnit veškerá kritéria hodnocení. (ROP Jihozápad, 2014) V opačném případě bude předkladatel žádosti vyzván k nápravným opatřením, které musí doložit do dvou dnů. Pokud k nápravným opatřením nedojde, bude žádost z dalšího procesu hodnocení vyřazena. V našem případě investiční záměr prošel bez nutných nápravných opatření.

Druhé kolo hodnocení je zaměřeno na věcné hodnocení. Zde probíhá ekonomické hodnocení projektů a hodnocení navrhovaných postupů realizace projektu. Tato fáze je založena na systému 4 kategorií kritérií, které prověřují předkladatele žádosti, kvalitu projektu, význam projektu a horizontální kritéria. Nejvyšší váha je přikládána kvalitě projektu a významu projektu. Obě skupiny mají váhu po 40%. Zbývající 2 skupiny mají váhy po 10%. (ROP Jihozápad, 2014) Náš projekt střední školy se nachází v této části hodnocení a čeká na výrok. Výstupem tohoto kola je zpráva, která bude škole předložena do konce dubna 2014.

Další postup činností bude následující: Všechny projekty budou ohodnoceny a seřazeny podle dosaženého výsledku. Následně zasedne komise, která rozhodne o počtu projektů, které budou podpořeny z předem definovaného alokovaného množství finančních prostředků. Na tuto výzvu bylo alokováno 71.000.000 Kč. Minimální přípustná výše celkových způsobilých výdajů na jeden projekt byla stanovena na 500.000 Kč. Výstupem zasedání bude Usnesení o schválení výběru projektů k realizaci, přílohou bude seznam projektů doporučených k financování včetně alokovaných částek. Součástí může být i seznam náhradních projektů. (ROP Jihozápad, 2014)

Projekty, které budou vybrány, vstoupí do třetího kola, kterým je hodnocení rizik. Analýza bude provedena příslušnými pracovníky do 10 dnů od schválení projektu na základě předložených dokumentů nebo mohou provést fyzickou kontrolu na místě do 25 dnů od schválení usnesení o výběru projektů. (ROP Jihozápad, 2014)

6.2.2 Realizační fáze

Na základě usnesení o výběru projektu a tedy příslibení finančních prostředků z fondů EU může začít škola s realizací projektu. V případě, že škola nebude realizovat projekt pomocí vlastních pracovních sil, musí vybrat zhotovitele. Při výběru zhotovitele musí škola postupovat podle zákona č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů. S přípravou výběrového řízení a s jeho vyhodnocením bude střední škole pomáhat příspěvková organizace Centrální nákup. V případě dodržení zákona o veřejných zakázkách by mělo dojít k výběru nejvhodnějšího dodavatele, se kterým bude následně podepsaná smlouva.

V průběhu realizace dochází k pravidelnému hlášení o pokroku, které bude doručováno na úřad regionální rady. Průběžná monitorovací zpráva bude zpracována v předem stanovených termínech. Monitorovací zprávy slouží k průběžnému sledování, sběru dat a informací o projektech, které jsou financovány z prostředků EU. Neslouží pouze poskytovateli finančních prostředků, ale i příjemci ke sledování průběhu realizace a případně i k včasné identifikaci možných rizik a nesrovnalostí. (ROP Jihozápad, 2014)

Po dokončení projektu bude školou zpracována závěrečná monitorovací zpráva, která popíše průběh realizace a dále bude obsahovat aktualizaci rozpočtu, dokumentaci k výběrovému řízení, akceptační protokoly, faktury, zařazení majetku a žádost o platbu. Na konci realizace bude nutné podat i zprávu o publicitě. Každý projekt, který je

financován z fondů EU, musí dodržovat pravidla o publicitě. Jde o upozornění, že projekt získal podporu ze zdrojů EU. (ROP Jihozápad, 2014) Pro školu to bude znamenat, že v průběhu realizace bude muset vyvěsit trvalou informační desku v místě realizace projektu, která bude obsahovat informaci o spolufinancování projektu z fondů EU.

6.2.3 Provozní fáze

Po dokončení projektu bude škola nucena zpracovávat monitorovací zprávu o udržitelnosti projektu v období nejméně 5 let od data ukončení projektu. Tato zpráva bude hodnotit funkčnost pořízeného majetku dle podmínek, ke kterým se žadatelé zavázali. (ROP Jihozápad, 2014)

Ukončené projekty jsou propláceny vždy zpětně za celý projekt, případně za jednotlivé etapy projektu. Škola bude nucena předkládat žádost o platbu, ve které odůvodní předkládané výdaje a doloží je fakturami. K proplacení dojde obvykle do 50 pracovních dnů od podání žádosti o platbu. V rámci zvoleného projektu bude škole proplaceno 85% vynaložených prostředků z fondů EU a zbývajících 15% jim přislíbil uhradit zřizovatel. (ROP Jihozápad, 2014)

6.3 Státní dotace

Předpokladem pro získání finančních prostředků ze státní dotace je zařazení investičního záměru do vypsání programu. V našem případě nebyl na výše uvedený investiční záměr zatím vypsán žádný vhodný program. V rámci každého programu jsou stanoveny závazné parametry, které škola nemůže porušit. Postup při realizaci investičního záměru a při čerpání zdrojů z prostředků MŠMT je obdobný jako u financování projektu z fondů EU. Hlavním rozdílem je podávání žádostí o přijetí projektu. U žádosti o podporu ze státní dotace nejsou nutné detailní informace o projektu a o samotné organizaci, jako je tomu u žádosti o finanční podporu z fondů EU. Podmínky pro přijetí dotačních prostředků z fondů EU jsou mnohem přísnější než při čerpání účelových prostředků od MŠMT.

Na základě vydaného rozhodnutí o poskytnutí dotace musí škola požádat o nastavení rozpočtového limitu. Na základě stanoveného rozpočtového limitu je škole zřízen bankovní účet, na který posílá MŠMT finanční prostředky. Čerpání finančních prostředků probíhá průběžně, nikoliv po dokončení etapy nebo celého projektu jako je

tomu u fondů EU. Na konci roku musí škola informovat MŠMT o průběhu čerpání finančních prostředků, ale v průběhu realizace projektu nemusí zpracovávat žádné monitorovací zprávy. Pro kontrolu dodržení termínu realizace slouží předávací protokol a datum kolaudačního souhlasu. Po ukončení realizace projektu musí škola vyhotovit závěrečné vyhodnocení, ke kterému jsou přiloženy standardizované tabulky vyplněné podle skutečného čerpání finančních prostředků, jednotlivé faktury, předávací protokol, kolaudační souhlas a výpisy z účtů. Na základě takto předložených dokumentů provede MŠMT kontrolu. Pokud vše souhlasí s podmínkami pro přidělení dotace, je projekt ukončen. (MŠMT, 2014)

Obě možnosti čerpání finančních prostředků jsou pro školy významnou pomocí. Možnost dosáhnout na finanční prostředky ze strukturálních fondů EU je sice podmíněna přísnými kritérii a podmínkami, ale využití této možnosti je nedílnou součástí politiky EU.

Závěr

Cílem systému vzdělávání jak v ČR, tak i v jiných státech světa je, aby mladí lidé dosáhli na nejvyšší možné vzdělání a získali tak možnost dobrého uplatnění na trhu práce. Školství je považováno za prioritu státu a je zahrnuto mezi statky, které jsou poskytované a financované státem.

Diplomová práce se zaměřuje na systém financování RgŠ, do kterého v ČR patří kromě vysokých škol všechny vzdělávací stupně. Fungování veřejné správy procházelo zásadní reformou od roku 2001, kdy došlo k přejmenování krajů. Tato skutečnost vedla k institucionální reformě školského systému. Vyvrcholení přišlo roku 2005, kdy byl přijat nový školský zákon č. 561/2004 Sb., na základě kterého převzaly samosprávu v regionálním školství obce, kraje a školská rada.

V rámci ČR je bezplatně garantováno vzdělání na úrovni základních a středních škol. Na financování školství jsou přiděleny finanční prostředky ze státního rozpočtu. Dalším zdrojem finančních prostředků jsou příspěvky obcí a měst na provoz škol a školských zařízení. Podstatná část finančních prostředků, která je ze státního rozpočtu vynakládána na vzdělávání, je přidělena na financování regionálního školství. Zbývající část je použita na financování vysokých škol, výzkumu, programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské Unie, aj.

Finanční prostředky jsou rozepisovány na základě normativní metody. MŠMT stanovuje republikové normativy, které jsou rozděleny do 5 věkových kategorií od 3 do 21 let. Finanční prostředky, které jsou rozděleny na základě republikových normativu, jsou prostřednictvím MŠMT poskytovány formou dotace na zvláštní účet jednotlivých krajů. Krajský úřad tyto prostředky dále přerozděluje prostřednictvím krajských normativů jednotlivým školám a školským zařízením. Hospodaření škol a školských zařízení je tedy významně omezeno na získané prostředky formou dotací od MŠMT.

Srovnání české sekundární úrovně vzdělávání se situací v zemích OECD naznačuje, že ČR patří mezi země s nejvyšším počtem obyvatel, kteří dosáhli na vyšší sekundární vzdělání a získali tak maturitní zkoušku nebo výuční list. Podprůměrného výsledku vzhledem k průměru zemí OECD dosáhla ČR u ukazatele podílu studentů, kteří dokončí vyšší sekundární vzdělání napoprvé. Jednou z příčin mohou být snížené nároky

u přijímacích zkoušek na střední školy, kdy jdou žáci ze základní školy raději na střední školu s maturitou než na učňovské obory. V průběhu trvání střední školy však mnozí zjistí, že na tuto úroveň vzdělání nestačí a přechází jinam.

V důsledku zvyšujícího se počtu studentů v sekundární úrovni vzdělávání dochází k nižším výdajům na studenta, které jsou dokonce nižší i než průměr zemí OECD. Tento rozdíl má za následek zejména snížení kvality výuky a nižší nároky na studenty. Nízké výdaje na studenty dále souvisí s tím, že sekundární vzdělávání je z největší části financováno z veřejných zdrojů. ČR patří mezi země, které mají poměrně malé procento finančních prostředků ze soukromých zdrojů. Z hlediska množství finančních prostředků vynakládaných na vzdělání je ČR ve srovnání s OECD silně pod průměrem, a to jak z pohledu srovnání výdajů jako procenta k HDP, tak i jako podíl na celkových veřejných výdajích. Tyto ukazatele mohou naznačovat možný budoucí nedostatek finančních prostředků.

Vývoj středoškolské úrovně vzdělání v ČR výrazně koresponduje s demografickým vývojem obyvatelstva, který prognózuje nepříznivý vývoj i v následujících letech. Od roku 2003 dochází ke snižování počtu 15 letých dětí a tedy i ke snižování počtu nově přijatých studentů středních škol. Průběžně dochází tedy k celkovému poklesu počtu studentů napříč všemi ročníky vzdělávání. Výrazný pokles studentů byl zaznamenán v rámci nástavbového studia. Příčinou byl snížený zájem o vzdělání s výučním listem a zároveň i tito studenti ztratili zájem o nástavbové vzdělání a raději vstoupili na trh práce pouze s výučním listem.

Dalším důsledkem nepříznivého demografického vývoje je optimalizace středních škol a slučování oborů, které vede k naplňování kapacit jednotlivých tříd. Finanční prostředky tak plynou do naplněných škol a plyne z toho i snižující počet absolventů.

Vývoj počtu přijatých přihlášek do 1. kola přijímacího řízení byl ovlivněn změnami v počtu možných podaných přihlášek. Do školního roku 2008/2009 bylo možné podávat pouze 1 přihlášku do 1. kola přijímacího řízení. V následujících třech letech došlo ke změně a žáci základních škol měli možnost podávat 3 přihlášky, to vedlo ke zvýšení počtu podaných přihlášek. Střední školy a odborná učiliště odstoupily od konání přijímacích zkoušek a studenti byli přijímáni na základě výsledků ze základní školy. Zvýšený počet podaných přihlášek, ale stále stejná kapacita tříd vedla ke snížení úspěšnosti v rámci prvního kola přijímacího řízení. Od roku 2012/2013 došlo

k prozatím poslední změně, která vedla k možnosti podávat 2 přihlášky. Důsledkem byl snížený počet přijatých přihlášek a navýšení úspěšnosti v rámci prvního kola přijímacího řízení.

Pro hodnocení hospodaření střední školy byla vybrána VOŠ a SPŠE se sídlem v Plzni. Střední školu navštěvuje ve školním roce 2013/2014 celkem 850 studentů. Naplněnost školy má výrazný vliv na množství finančních prostředků, které škola získá od kraje. Maximální možná kapacita je 1 260 žáků a střední škola je tedy naplněna z 67,5%.

Získané finanční prostředky na základě normativní metody nejsou ale jedinými příjmy školy. V roce 2013 činily příspěvky od kraje 84,22% z celkových výnosů školy a kromě příjmů z normativu jsou do tohoto příspěvku zahrnuty i dotace a granty. Druhé nejvyšší výnosy plynou škole z prodeje vlastních služeb, kam škola zařazuje příjmy od studentů VOŠ na školné a od studentů a zaměstnanců za kopírování, ubytování a stravné ve školní jídelně. Provozní výnosy slouží zejména ke krytí provozních nákladů. Nejvýznamnější položkou provozních nákladů jsou personální náklady zaměstnanců školy. Dalšími významnými položkami jsou náklady na spotřebu materiálu, zejména za nákup potravin do školní jídelny a za spotřebu energií. Škola disponuje poměrně velkými prostory a spotřeba elektrické energie a tepla je významnou položkou v nákladech školy. Provozní náklady byly dále srovnány v uplynulých 5 letech, ale během té doby nedošlo k žádné významné změně. V průběhu sledovaného období se střední škola nedostala do ztráty. Kromě hlavní činnosti provozuje škola i vedlejší činnosti. V rámci vedlejší činnosti škola nabízí víkendové ubytování v Domově mládeže, pronájem dílen zámečnickům pracujícím na živnostenské oprávnění a stravování ve školní jídelně pro osoby, které nejsou studenty nebo zaměstnanci školy. Pronájem prostor dílen byl zahájen v roce 2011, kdy způsobil navýšení výsledku hospodaření z vedlejší činnosti. Ze zlepšeného výsledku hospodaření vytváří škola rezervní fond, fond odměn a FKSP. Investiční fond vytváří škola z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku a z investičních dotací od kraje.

Hospodaření střední školy by bylo výrazně ovlivněno plánovanou reformou systému financování regionálního školství. Reforma měla vstoupit v platnost od 1.1.2014. V důsledku pádu vlády Petra Nečase došlo ale k zastavení této reformy. Hlavním cílem plánované reformy bylo zastavit rostoucí veřejný dluh a nastavit parametry rozpočtové politiky tak, aby v roce 2016 bylo dosaženo vyrovnaného rozpočtu. Nový systém měl

podpořit zacílení finančních prostředků, optimalizaci škol a školských zařízení a dále zjednodušit administrativu a zajistit rovnost podpory od zřizovatelů. Pro naplnění hlavních cílů se mělo odstoupit od dosavadního normativního přístupu a zavést oborový normativ na optimální jednotku výkonu. Jelikož ale existují školy a školská zařízení, ve kterých není možné tuto optimální jednotku výkonu definovat, bylo potřeba doplnit systém oborových normativů o systém normativně nákladového financování z rozpočtu MŠMT.

Tento plánovaný koncept reformy systému financování byl pro SPŠE hrozbou nižších finančních prostředků. Zrušení stávajícího krajského normativu by pro školu znamenalo celkové snížení finančních prostředků o 16,7%, resp. o 5.327.170 Kč. Přejít na oborové normativy by pro školu znamenal výraznou ztrátu, což by se mohlo projevit na kvalitě poskytovaných služeb. Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v ČR je snaha o zvýšení kvality. Úbytek finančních prostředků tuto snahu ale neumožňuje.

SPŠE se s tímto konceptem smířila a začala realizovat úsporná opatření. Mezi hlavní cíle ve školním roce 2013/2014 patřilo: přijmout co nejvíce studentů, udržet co nejvíce studentů na škole, vytvářet třídy s účelovým počtem žáků a optimalizovat úvazky. Důsledkem optimalizace úvazků bylo propuštěno 11 zaměstnanců. K vytvoření výrazné finanční rezervy dopomohlo škole snížení počtu dělených hodin. Snížení počtu dělených hodin bylo dosaženo zvýšením počtu studentů na jednotlivých cvičeních a to slučováním tříd na tyto hodiny. Koeficient dělení, který vyjadřuje poměr mezi počty hodin učitelů a počty hodin žáků, byl snížen z hodnoty 1,49 na 1,27. Nejvýraznějšího úbytku hodin učitelů bylo dosaženo v rámci předmětů cizích jazyků, kde došlo k úbytku 107 hodin pro vyučujícího. Důsledkem těchto opatření ve školním roce 2013/2014 je plánovaná úspora ve výši 4 mil. Kč. Poslední zavedené úsporné opatření bylo umožněno změnou zákona č. 563/2004 Sb. Jedná se o možné zařazení přespočetných hodin, které jsou jinak hrazeny dvojnásobkem průměrného hodinového výdělku, do úvazku učitele. Přespočetné hodiny musí ale nahrazovat odpadlé hodiny a doplní tak stanovený plný úvazek učitele. Díky tomu nejsou přespočetné hodiny hrazeny dvojnásobnou sazbou a nenavýšují tak mzdové náklady školy.

Závěrem práce bylo navrženo možných doporučení pro reformu financování regionálního školství. Cílem plánované reformy byla snaha snížit vládní deficit, ale bohužel na úkor kvality vzdělání. Hlavním cílem reformy by mělo být zvýšení kvality a úrovně vzdělání. Toho ale nebude dosaženo, pokud studenti nebudou řádně motivováni ke studiu. Finanční prostředky by neměly být rozdělovány oborovým normativem, který nezohledňuje kvalitu jednotlivých škol, ale na základě srovnání těchto škol mezi sebou. Školy tak budou nuceny zvýšit tlak na studenty z hlediska náročnosti učiva a studenti budou pyšní, že mohou studovat na kvalitních školách, které jim pomohou při vstupu na trh práce nebo do další úrovně vzdělávání. Od roku 2011 fungují státní maturitní zkoušky, které by mohly být využity jako kritérium pro srovnání jednotlivých škol. Otázkou je, zda stávající systém jedné úrovně státní maturity je vhodným kritériem pro srovnání. Tato úroveň byla stanovena vládou a má definovat úroveň středního vzdělání v ČR. Sjednocuje tak vzdělání, které získávají studenti gymnázií se studenty nástavbového studia. Pro studenty gymnázií je stávající úroveň maturity lehká, zatímco pro studenty nástavbového studia, kteří se připravují na maturitní zkoušku pouhé 2 roky, je tato zkouška obtížnější. Není tedy možné rozdělovat finanční prostředky ve srovnání středních škol průřezově, ale školy by musely být srovnávány na základě stejného typu školy a zaměření. Druhou možností je přechod na víceúrovňovou maturitní zkoušku, přičemž úroveň by byla volitelná. Aby víceúrovňová maturitní zkouška fungovala správně, musela by zvolená úroveň být zohledněna při přijímacích zkouškách na vysokou školu. Pokud by tomu tak nebylo, studenti by si i nadále volili nejllehčí úroveň a nebyli by motivováni ke zvýšení vědomostí. U víceúrovňové maturitní zkoušky by také musely být školy rozděleny dle typu a zaměření, ale rozdíly škol by byly výraznější. Jednotlivé úrovně by při výpočtu byly zohledněny stanovenými koeficienty, které by zvýhodňovaly školy, jejichž studenti si vybrali vyšší úroveň.

Takto nastavené podmínky by ale motivovaly školy i v negativním smyslu, protože by se mohly snažit získat co nejlepší výsledek nekalými praktikami. Aby byla zajištěna objektivita maturitní zkoušky jako celku, musela by být předána celá organizace zkoušky externí firmě, která by zastřešovala celý průběh státních maturit a získané výsledky by předávala ke zpracování společnosti CERMAT. Tímto postupem by byly zvýšeny náklady za platbu externí firmě, ale ušetřilo by se na mzdových prostředcích jednotlivých škol, které dosud průběh maturit zajišťovaly. Druhou možností je rozdělení

učitelů, kteří jsou zadavateli písemné části a didaktických testů tak, aby nepůsobili ve škole svého zaměstnavatele. U této možnosti by byly výrazně navýšeny náklady za proplácení cestovního jednotlivých zaměstnancům. Stejným způsobem by ale mohli být rozdělení jednotliví studenti, kteří by si náklady za cestu hradili sami a školy by tak ušetřily. Pro zajištění úplné objektivity by ale bylo nejvhodnější svěřit organizaci maturitní zkoušky externí firmě.

Školám by byly finanční prostředky rozdělovány na základě procentuelní úspěšnosti jejich maturantů u jednotlivých maturitních zkoušek. Bylo by tak možné stanovit minimální hranici přiděleného normativu na základě dosaženého průměru úspěšnosti z předchozích let pro jednotlivé skupiny škol. Od minimální hranice by se mohlo postupovat 2 rozdílnými cestami. První možností je pásmové financování, u kterého by se výše přidělených finančních prostředků navyšovala např. po 0,5% úspěšnosti a finanční prostředky by se těmto školám zvyšovaly např. o 10% na studenta. Druhou možností je zohlednění každé další školy s lepším umístěním a zvyšovat výši finančních prostředků např. o 1.000 Kč na studenta.

Důsledkem snahy škol získat co nejlepší umístění by byl pravděpodobně i přechod na přijímací zkoušky. Školy by tak měly možnost vybírat studenty podle dosavadních studijních výsledků a nebyly by tak nuceny nabírat co největší počet žáků, ale přesto by byly nuceny nabrat jejich dostatečné množství vzhledem k zachování přístupu financování na žáka. Podmínkou by ale bylo zavedení povinných přijímacích zkoušek. Výsledkem by bylo, že žáci základních škol by bojovali o umístění na úspěšné a prestižní škole, která poskytuje studentům kvalitní vzdělání. Naopak školy, které dosáhly nízké úspěšnosti, by byly nuceny ukončit svoji činnost. Došlo by tak k optimalizaci škol a školských zařízení, která je v důsledku negativního demografického vývoje žádoucí.

Na tento systém financování by se mohlo přejít okamžitě a to s ohledem na předchozí zkušenosti s konáním maturitní zkoušky. Pokud by se zvolil přechod na víceúrovňovou maturitní zkoušku, došlo by k zahájení výpočtu průměru od roku následujícího po zahájení nového systému maturitních zkoušek.

Na velmi obdobném způsobu by mohly být financovány i základní školy, které by byly srovnávány na základě výsledků srovnávacích testů žáků 5. a 9. tříd. Žáci základních škol by byli motivováni hrozbou přijímacích zkoušek na střední školy ke zvýšení úrovně svého vzdělání. Důsledkem optimalizace škol a školských zařízení by mohla být finanční úspora, která by mohla být využita na otevírání mateřských škol, kterých je nedostatek.

V rámci VOŠ a SPŠE byl vybrán investiční záměr na nákup nových strojů a zařízení, které pomohou zlepšit vybavení odborných učeben školy. Aby mohl být investiční záměr zařazen do systému financování z fondů EU nebo ze státních dotací, musí být pro daný projekt vypsán program. Pro vybraný investiční záměr byl vypsán Regionální operační program zaměřený na rozvoj infrastruktury základního, středního a vyššího odborného školství a byl tak splněn základní předpoklad pro získání finančních prostředků z fondů EU. Harmonogram investičního záměru je rozdělen do 3 fází.

V rámci přípravné fáze je definován investiční záměr, který byl předložen kraji jakožto zřizovateli. Zřizovatel investiční záměr schválil a přislíbil finanční podporu. Aby byly získány finanční prostředky z fondů EU, musí být splněny všechny podmínky definované v příručce pro žadatele. Škola musela vyplnit a odevzdat žádost o podporu projektu a přiložit všechny povinné i nepovinné přílohy. Následujícím krokem je hodnocení všech projektů a skládá se ze tří částí. V první části jsou hodnoceny předložené materiály z hlediska formálních náležitostí. Touto částí prošel investiční záměr školy bez obtíží a nyní se nachází ve druhé části hodnocení. V rámci druhého kola probíhá ekonomické hodnocení projektů a hodnocení navrhovaných postupů realizace projektu na základě 4 kategorií kritérií. Po ukončení tohoto kola budou všechny projekty seřazeny podle počtu získaných bodů a bude vybrán určitý počet projektů, které se vejdou do limitu alokovaného množství finančních prostředků. Vybrané projekty postoupí do třetí části hodnocení, kde jsou hodnoceny rizika projektu.

Na základě obdržení usnesení o výběru projektu vstoupí investiční záměr do realizační fáze. Vzhledem k tomu, že škola nemá dostatečné pracovní síly, aby mohla investiční záměr realizovat sama, vyhlásí výběrové řízení a s vybraným dodavatelem bude sepsána smlouva. V průběhu realizace bude muset škola poskytovat pravidelná hlášení o pokroku prostřednictvím monitorovacích zpráv a po dokončení projektu bude muset

sepsat závěrečnou monitorovací zprávu. Každý projekt financovaný z fondů EU musí dodržovat striktní pravidla. Jedním z nich je i pravidlo o publicitě, na základě kterého musí škola vyvěsit trvalou informační desku v místě realizace projektu.

Provozní fáze začíná po dokončení projektu. V rámci této fáze bude škola nucena zpracovávat v následujících 5 letech monitorovací zprávu o udržitelnosti projektu. Nedodržení pravidel může pro školu znamenat vyřazení z podporovaných projektů nebo krácení poskytnuté dotace. Finanční prostředky budou z fondů EU vypláceny až zpětně za celý projekt.

Financování prostřednictvím státních dotací funguje velmi obdobně, ale nejsou tam stanoveny tak přísné podmínky, které by musela škola dodržet. Pro vybraný investiční záměr nebyl bohužel vypsán žádný vhodný program. Rozdíly oproti čerpání finančních prostředků z fondů EU jsou následující: Již při podávání žádosti o přijetí projektu nemusí škola poskytovat tak detailní informace o projektu a ani o sobě jakožto organizaci. Na základě vydaného rozhodnutí o poskytnutí dotace musí škola požádat o nastavení rozpočtového limitu, na základě kterého je škole zřízen bankovní účet. Čerpání finančních prostředků probíhá tedy průběžně a ne až po ukončení projektu, jako je tomu u fondů EU. Na konci roku musí vždy škola informovat MŠMT o průběhu čerpání finančních prostředků, ale jinak není potřeba zpracovávat žádné monitorovací zprávy. Pro kontrolu dodržení termínu realizace slouží předávací protokol a kolaudační souhlas. Na konci realizace vyhotoví škola závěrečné vyhodnocení, kde je předloženo skutečné čerpání finančních prostředků, faktury, předávací protokol, kolaudační souhlas a výpisy z účtů. Na základě této zprávy provede MŠMT kontrolu a projekt je tímto ukončen.

Obě možnosti získání finančních prostředků jsou pro školy velkou pomocí. Čerpání prostředků z fondů EU sice podléhá přísným podmínkám, ale možnost využití těchto prostředků je nedílnou součástí politiky EU.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Struktura běžných výdajů MŠMT na rok 2013	16
Tabulka 2: Výše RN na rok 2014	17
Tabulka 3: Počty studentů z hlediska druhu získaného vzdělání.....	34
Tabulka 4: Počty žáků v jednotlivých oborech SPŠE v roce 2013.....	42
Tabulka 5: Krajský normativ na jednotlivé obory SPŠE v roce 2013 (v Kč).....	43
Tabulka 6: Vývoj osobních nákladů (v tis. Kč).....	45
Tabulka 7: Vývoj výsledku hospodaření z hlavní činnosti v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)	47
Tabulka 8: Vývoj výsledku hospodaření z vedlejší činnosti v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč)	47
Tabulka 9: Ceny za komerční ubytování	48
Tabulka 10: Počty dělených hodin.....	54
Tabulka 11: Výkaz zisku a ztráty 2009 (v tis. Kč)	85
Tabulka 12: Výkaz zisku a ztráty 2010 (v tis. Kč)	86
Tabulka 13: Výkaz zisku a ztráty 2011 (v tis. Kč)	87
Tabulka 14: Výkaz zisku a ztráty 2012 (v tis. Kč)	88
Tabulka 15: Výkaz zisku a ztráty 2013 (v tis. Kč)	89
Tabulka 16: Vývoj fondů v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč).....	90
Tabulka 17: Rozpočet investičního záměru (v Kč)	92

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vývoj veřejných výdajů na vzdělání v ČR jako % HDP (v mld. Kč).....	10
Obrázek 2: Obyvatelstvo, které dosáhlo alespoň na vyšší sekundární vzdělání (2011) .	22
Obrázek 3: Studenti, kteří absolvovali programy vyššího sekundárního vzdělávání poprvé (2011).....	23
Obrázek 4: Průměrné výdaje na studenta sekundárního stupně (2010).....	26
Obrázek 5: Výdaje na vzdělávání jako procento HDP pro všechny úrovně vzdělávání v letech 2000, 2005, 2010	28
Obrázek 6: Podíl soukromých výdajů na vzdělávání (2010).....	29
Obrázek 7: Veřejné výdaje na vzdělávání jako podíl celkových veřejných výdajů (2000, 2005, 2010)	31
Obrázek 8: Demografický vývoj 15 leté populace versus nově přijatí studenti	32
Obrázek 9: Vývoj celkového počtu studentů středoškolské úrovně vzdělání od roku 2003	33
Obrázek 10: Počet středních škol dle zřizovatele	34
Obrázek 11: Vývoj počtu absolventů z hlediska druhu vzdělání.....	35
Obrázek 12: Absolventky dle druhu vzdělání.....	36
Obrázek 13: Počty přijatých přihlášek do prvních ročníků	37
Obrázek 14: Úspěšnost v 1. kole přijímacího řízení.....	38
Obrázek 15: Vedoucí předmětové komise.....	40
Obrázek 16: Organigram VOŠ a SPŠE.....	41
Obrázek 17: Rozdělení provozních výnosů v roce 2013	43
Obrázek 18: Rozdělení provozních nákladů v roce 2013	44
Obrázek 19: Vývoj nákladů v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)	46
Obrázek 20: Vývoj fondů v letech 2009 – 2013 (v tis. Kč).....	49
Obrázek 21: Srovnání přidělených prostředků prostřednictvím oborových a krajských normativů (v Kč).....	52
Obrázek 22: Příklad na rozdělení žáků do skupin	55
Obrázek 23: Organizační schéma vzdělávací soustavy v ČR.....	84
Obrázek 24: Koncept navrhovaného řešení systému financování RgŠ	91

Seznam zkratek

ANJ	Anglický jazyk
CERMAT	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CJL	Český jazyk a literatura
CZJ	Cizí jazyk
ČR	Česká Republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
EIA	Environmental Impact Assessment
EKO	Ekonomie
ELT	Elektrotechnika
EU	Evropská Unie
FKSP	Fond kulturních a sociálních služeb
HDP	Hrubý domácí produkt
IČ	Identifikační číslo
IT	Informační technologie
KZÚV	Krajská zařízení ústavní výchovy
MAT	Matematika a přírodovědné vědy
MP	Mzdové prostředky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NIV	Neinvestiční výdaje
ONIV	Ostatní neinvestiční výdaje
OŠ KÚ	Odbor školství Krajského úřadu
OP	Operační program
RgŠ	Regionální školství
ROP	Regionální operační program

SOU	Střední odborné učiliště
SOŠ	Střední odborné školy
SPŠE	Střední průmyslová škola elektrotechnická
SR	Státní rozpočet
STR	Strojírenství
TEV	Tělesná výchova
TL	Technické lyceum
VOŠ	Vyšší odborná škola
VTH	Výpočetní technika - hardware
VTS	Výpočetní technika - software
ZŠ	Základní škola

Seznam použité literatury

Odborná literatura:

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.

PAVLÁSEK, Vlastimil a Pavlína HEJDUKOVÁ. *Veřejné finance a daně v České republice*. 2., přeprac. vyd. Plzeň: Nava, 2011. ISBN 978-80-7211-395-8.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-807-3579-364.

REKTOŘÍK, Jaroslav, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007, 555 s. ISBN 978-808-6929-293.

Legislativa:

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních lidských práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 365/2010 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 504/2012 Sb., zákon o státním rozpočtu na rok 2013, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Elektronické zdroje:

Česká škola: Stanovisko k problematice nedostatku míst v mateřských školkách. [online]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.ceskaskola.cz/2013/05/stanovisko-k-nedostatku-mist-v-skolkach.html>

Český statistický úřad: Databáze Eurostatu. [online]. [cit. 2014-02-20]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h>

KOPECKÝ, Josef. *Nečas dá demisi, ODS chce vládnout s jiným premiérem* [online]. 2013 [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/necas-poda-demisi-0el-domaci.aspx?c=A130616_222742_domaci_kop

MŠMT. [online]. [cit. 2014-03-26]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/>

MŠMT: České školství v mezinárodním srovnání. [online]. [cit. 2014-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/ceske-skolstvi-v-mezinarodnim-srovnani>

MŠMT: Konceptní záměr reformy systému financování regionálního školství. [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/koncepcni-zamer-reformy-systemu-financovani-regionalniho-1>

MŠMT: Pro veřejnost. [online]. [cit. 2014-02-21]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vyrocni-zpravy-o-stavu-a-rozvoji-vzdelavani-v-ceske-1>

MŠMT: Republikové normativy škol a školských zařízení zřizovaných územními samosprávnými celky na rok 2014. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/republikove-normativy-skol-a-skolskych-zarizeni-zrizovanych-5>

MŠMT: Rozpočet kapitoly MŠMT na rok 2013. [online]. [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/ekonomika-skolstvi/rozpocet-kapitoly-msmt-na-rok-2013>

MŠMT: Výkonová data o školách a školských zařízeních - 2003/04 - 2013/14. [online]. [cit. 2014-02-25]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/vykonova-data-o-skolach-a-skolskych-zarizenich-2003-04-2013>

OECD (2013), Education at a Glance 2013: OECD Indicators, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2013-en>

Parlament ČR: Poslanecká sněmovna 2011. [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://kormoran.odok.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=69431

ROP Jihozápad: Archiv výzev. [online]. [cit. 2014-03-25]. Dostupné z: <http://www.rr-jihozapad.cz/?menu=pro-prijemce&art=archiv-vyzev>

Vláda ČR: Usnesení vlády ČR ze dne 18.6.1997. [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://kormoran.odok.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/0/3DD031D99885F682C12571B6006D1D8A

VOŠ a SPŠE Plzeň: Obory studia. [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.spse.pilsedu.cz/spse/obory-studia/>

VOŠ a SPŠE Plzeň: Obory studia. [online]. [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.spse.pilsedu.cz/vos/obory-studia/>

VOŠ a SPŠE Plzeň: O škole. [online]. [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://www.spse.pilsedu.cz/zakladni-informace/o-skole/>

VOŠ a SPŠE: Školní jídelna. [online]. [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://www.spse.pilsedu.cz/sj/>

VOŠ a SPŠE: Ubytování. [online]. [cit. 2014-03-17]. Dostupné z: <http://www.spse.pilsedu.cz/dm/o-nas/>

Ministério da Educação. [online]. [cit. 2014-02-26]. Dostupné z: <http://portal.mec.gov.br/>

Interní zdroj:

Interní materiály školy. Vyšší odborná a střední průmyslová škola elektrotechnická v Plzni, Koterovská 828/85, 2014

Seznam příloh

Příloha A: Organizační schéma vzdělávací soustavy v ČR

Příloha B: Výkaz zisku a ztráty za roky 2009

Příloha C: Výkaz zisku a ztráty za roky 2010

Příloha D: Výkaz zisku a ztráty za roky 2011

Příloha E: Výkaz zisku a ztráty za roky 2012

Příloha F: Výkaz zisku a ztráty za roky 2013

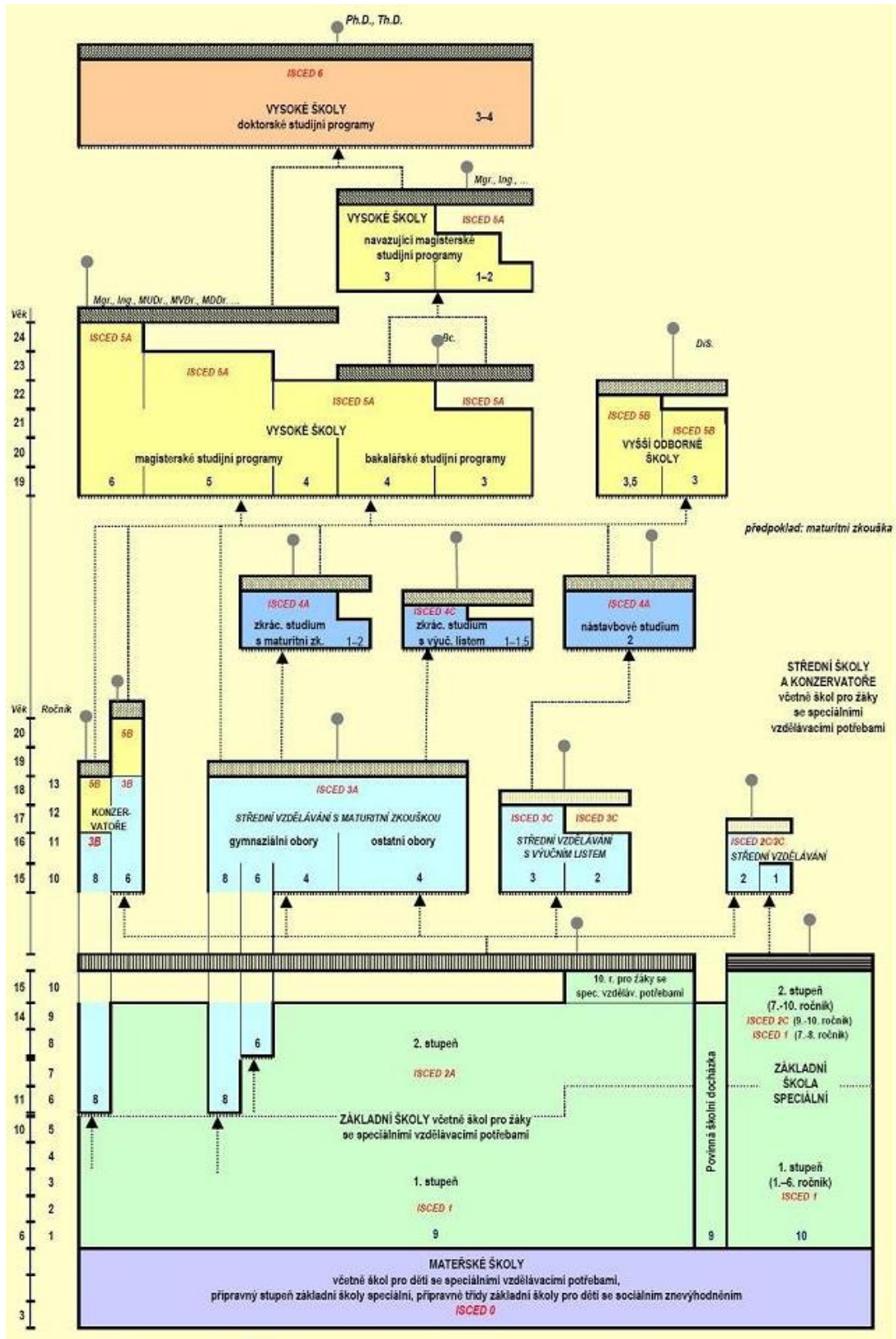
Příloha G: Vývoj fondů v letech 2009 - 2013

Příloha H: Koncept navrhovaného řešení systému financování RgŠ

Příloha I: Rozpočet investičního záměru

Příloha A:

Obrázek 23: Organizační schéma vzdělávací soustavy v ČR

Zdroj: MŠMT, 2014

Příloha B:

Tabulka 11: Výkaz zisku a ztráty 2009 (v tis. Kč)

Položky	2009	
	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Náklady		
Spotřeba materiálu	12.647	401
Spotřeba energie	6.866	
Opravy a udržování	915	
Cestovné	579	
Náklady na reprezentaci	69	
Ostatní služby	4.367	236
Mzdové náklady	66.379	612
Zákonné sociální pojištění	21.585	99
Zákonné sociální náklady	1.312	
Ostatní sociální náklady	174	
Ostatní daně a poplatky	5	
Jiné ostatní náklady	2.185	16
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2.941	
Náklady celkem	120.024	1.364
Výnosy		
Tržby za vlastní výrobky	83	
Tržby z prodeje služeb	15.655	1.383
Čerpání fondů	23	
Jiné ostatní výnosy	1.566	1
Úroky	118	
Příspěvky od kraje	103.637	
Výnosy celkem	121.082	1.384
Hospodářský výsledek před zdaněním	1.058	20
Hospodářský výsledek po zdanění	1.058	20

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Příloha C:

Tabulka 12: Výkaz zisku a ztráty 2010 (v tis. Kč)

Položky	2010	
	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Náklady		
Spotřeba materiálu	11.718	457
Spotřeba energie	8.027	
Opravy a udržování	1.310	
Cestovné	509	
Náklady na reprezentaci	56	
Ostatní služby	5.061	138
Mzdové náklady	64.847	634
Zákonné sociální pojištění	21.794	78
Zákonné sociální náklady	1.276	
Ostatní sociální náklady	201	
Ostatní daně a poplatky	11	
Jiné ostatní náklady	2.298	16
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2.841	
Tvorba a zúčtování opravných položek	2	
Náklady z odepsaných pohledávek	13	
Náklady celkem	119.964	1.323
Výnosy		
Tržby za vlastní výrobky	31	
Tržby z prodeje služeb	15.775	1.369
Výnosy z pronájmu	1.465	
Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku	1	
Čerpání fondů	456	
Jiné ostatní výnosy	312	1
Úroky	47	
Příspěvky od kraje	102.197	
Výnosy celkem	120.284	1.370
Hospodářský výsledek před zdaněním	320	47
Hospodářský výsledek po zdanění	320	47

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Příloha D:

Tabulka 13: Výkaz zisku a ztráty 2011 (v tis. Kč)

Položky	2011	
	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Náklady		
Spotřeba materiálu	12.040	303
Spotřeba energie	7.425	
Opravy a udržování	1.534	
Cestovné	495	
Náklady na reprezentaci	121	
Ostatní služby	5.810	223
Mzdové náklady	62.790	841
Zákonné sociální pojištění	20.998	91
Zákonné sociální náklady	615	
Ostatní sociální náklady	362	7
Ostatní daně a poplatky	27	
Jiné ostatní náklady	2.112	27
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2.884	
Tvorba a zúčtování opravných položek	2	
Náklady celkem	117.215	1.492
Výnosy		
Tržby za vlastní výrobky	76	
Tržby z prodeje služeb	15.330	1.704
Výnosy z pronájmu	1.480	
Jiné ostatní výnosy	228	
Úroky	117	
Příspěvky od kraje	100.374	
Výnosy celkem	117.605	1.704
Hospodářský výsledek před zdaněním	390	212
Hospodářský výsledek po zdanění	390	212

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Příloha E:

Tabulka 14: Výkaz zisku a ztráty 2012 (v tis. Kč)

Položky	2012	
	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Náklady		
Spotřeba materiálu	9.458	548
Spotřeba energie	7.294	
Opravy a udržování	4.396	
Cestovné	350	
Náklady na reprezentaci	140	
Ostatní služby	7.822	325
Mzdové náklady	60.356	916
Zákonné sociální pojištění	19.901	81
Jiné sociální pojištění	183	
Zákonné sociální náklady	586	
Ostatní sociální náklady	110	
Ostatní daně a poplatky	97	
Jiné pokuty a penále	6	
Jiné ostatní náklady	2.419	38
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2.928	
Tvorba a zúčtování opravných položek	14	
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	1.178	
Náklady celkem	117.238	1.908
Výnosy		
Tržby za vlastní výrobky	58	
Tržby z prodeje služeb	15.321	1.966
Výnosy z pronájmu	1.437	
Čerpání fondů	829	
Jiné ostatní výnosy	21	
Úroky	135	
Příspěvky od kraje	99.524	
Výnosy celkem	117.325	1.966
Hospodářský výsledek před zdaněním	87	58
Hospodářský výsledek po zdanění	87	58

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Příloha F:

Tabulka 15: Výkaz zisku a ztráty 2013 (v tis. Kč)

Položky	2013	
	Hlavní činnost	Vedlejší činnost
Náklady		
Spotřeba materiálu	9.020	432
Spotřeba energie	7.105	
Opravy a udržování	1.160	
Cestovné	294	
Náklady na reprezentaci	77	
Ostatní služby	6.993	278
Mzdové náklady	58.973	937
Zákonné sociální pojištění	19.451	90
Jiné sociální pojištění	234	
Zákonné sociální náklady	569	
Ostatní sociální náklady	99	
Ostatní daně a poplatky	136	
Jiné ostatní náklady	2.402	37
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2.370	
Tvorba a zúčtování opravných položek	8	
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	1.461	
Náklady celkem	110.352	1.774
Výnosy		
Tržby za vlastní výrobky	62	
Tržby z prodeje služeb	14.739	1.993
Výnosy z pronájmu	1.698	
Čerpání fondů	857	
Jiné ostatní výnosy	48	
Úroky	63	
Příspěvky od kraje	92.911	
Výnosy celkem	110.378	1.993
Hospodářský výsledek před zdaněním	26	219
Hospodářský výsledek po zdanění	26	219

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Příloha G:

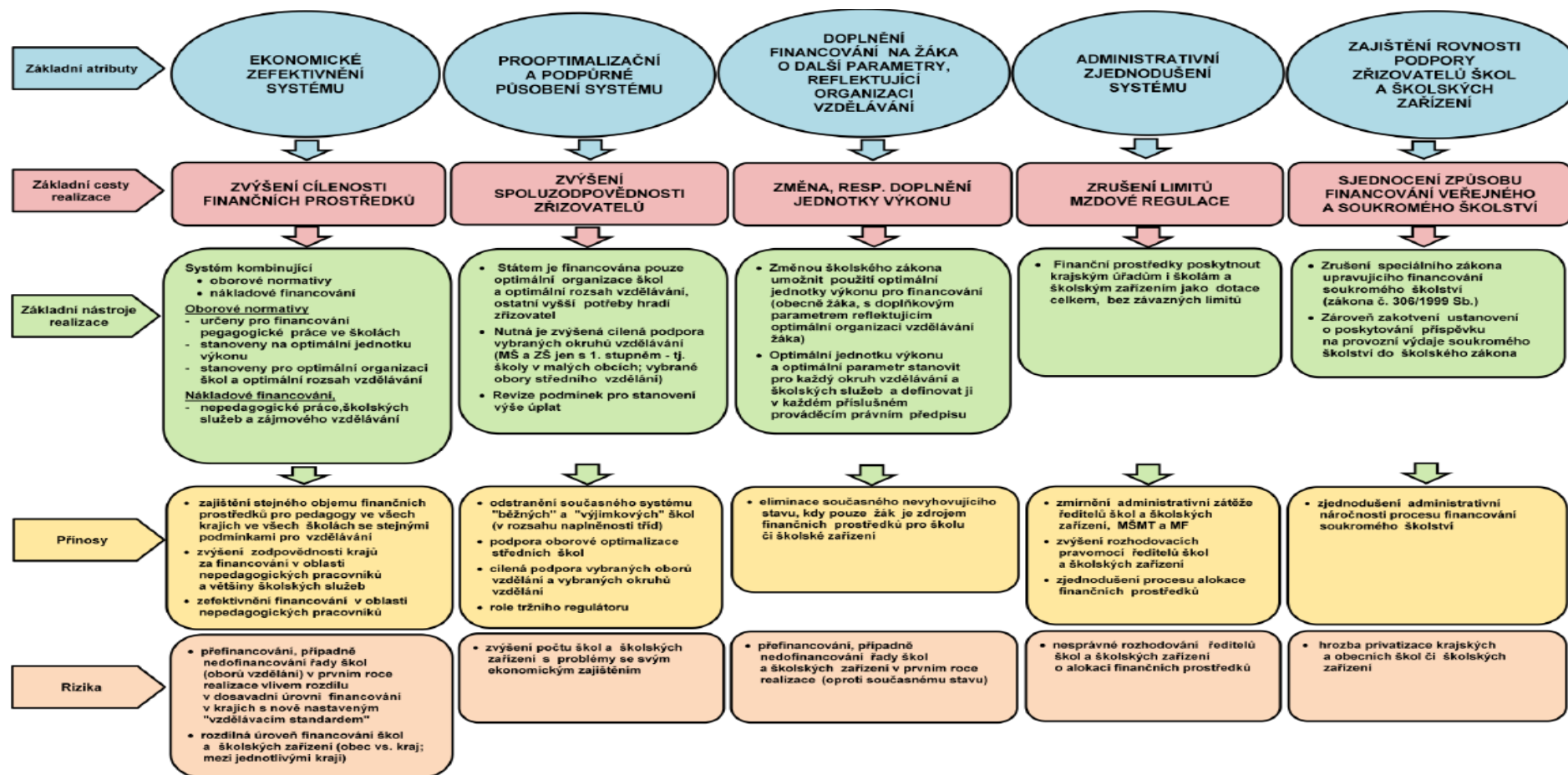
Tabulka 16: Vývoj fondů v letech 2009 - 2013 (v tis. Kč)

Položka	2009	2010	2011	2012	2013
Fond odměn	266	292	476	777	807
FKSP	1.712	1.763	1.230	823	538
Rezervní fond	847	997	718	810	850
Investiční fond	4.986	2.504	1.692	2.231	983

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Příloha H:

Obrázek 24: Koncept navrhovaného řešení systému financování RgŠ

Příloha I:

Tabulka 17: Rozpočet investičního záměru (v Kč)

Kód	Název výdaje	Výdaj
1	Hlavní způsobilé investiční výdaje	5.613.690
1.1	Pořízení technologických zařízení pro potřeby výuky	5.541.090
1.2	Výdaje na projektovou dokumentaci	72.600
2	Hlavní způsobilé výdaje	10.000
2.1	Výdaje na publicitu dle podmínek ROP NUTS II JZ	10.000
3	Vedlejší způsobilé výdaje neinvestiční	160.000
3.1	Výdaje na právní, technické, finanční a ekonomické poradenství	160.000
4	Celkové výdaje projektu	5.783.690

Zdroj: Interní data VOŠ a SPŠE, vlastní zpracování, 2014

Abstrakt

ČEJKOVÁ, Michaela. *Financování středních škol a praktická aplikace na konkrétní střední škole*. Diplomová práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 94 s., 2014

Klíčová slova: financování, střední škola, reforma školství, hospodaření, investiční záměr

Předložená práce je zaměřena na charakteristiku možností financování regionálního školství v České republice a aplikaci poznatků na konkrétní střední škole. Cílem práce je analyzovat vliv plánované reformy regionálního školství na konkrétní střední školu. Teoretická část práce je zaměřena na charakteristiku vzdělávání a systému financování středních škol a školských zařízení v ČR. Druhou částí je komparace středoškolských systémů vzdělávání v rámci zemí OECD. Praktická část analyzuje vývoj středoškolské úrovně vzdělání v ČR, hodnotí hospodaření vybrané střední školy a vliv plánované reformy regionálního školství na daný subjekt. Závěrem práce jsou navrhovaná doporučení pro reformu financování středních škol a analýza možností financování zvoleného investičního záměru.

Abstract

ČEJKOVÁ, Michaela. *Secondary education funding and practical application at a specific secondary school*. Diploma thesis. Pilsner: Faculty of Economics, University of West Bohemia, 94 s., 2014

Key words: funding, secondary school, reform of education, management, investment intention

Submitted diploma thesis is focused on the characteristics of opportunities to finance regional education in the Czech Republic and the application of knowledge to a specific secondary school. The aim of the work is to analyse the effect of the planned reform of regional education on a specific school. The theoretical part of the diploma thesis is focused on the characteristics of educational system and the system of funding for secondary schools and educational facilities in the Czech Republic. The second part of the work is a comparison of secondary education in the OECD countries. The practical part analyses the evolution of secondary level education in the Czech Republic, evaluates the management of a selected secondary school and the influence of the planned reform of regional education on the subject. In conclusion there are some proposed recommendations for the reform of the financing of secondary schools and the analysis of financial opportunities of the selected investment intention.